

Hədəf insanların güzəranını daha da yaxşılaşdırmaqdır

Ardıcıl islahatlar dövlət başçısının verdiyi vədlərin əməli işlə təsdiqləndiyini göstərir

Sosial-iqtisadi inkişaf sahəsində hədəflərin dəqiq müəyyən edilməsi, islahatların davamlı xarakter daşması bir daha göstərir ki, dövlət başçısı tərəfindən verilən vədlər həyatda öz təsdiqini tapır. Prezident İlham Əliyev dövlətin siyasətinin mərkəzində hər zaman Azərbaycan vətəndaşının dayandığını vurğulayıb və bu, həqiqətən belədir.

Əhalinin sosial təminatının daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində mühüm addımlar atılır, əməkhaqqı, pensiya, təqaüd və müavinətlərin artırılması ardıcıl olaraq həyata keçirilir. Son 15 ildə ölkədə 2 milyon yeni iş yeri açılıb. Bu məsələ şəxsən Prezidentin nəzarətindədir. Belə ki, dövlət başçısı yeni yaradılan iş yerləri ilə yanaşı, bağlanan iş yerləri ilə də maraqlanır, səbəbləri araşdırmaq, işsiz qalan vətəndaşların məşğulluğunu təmin etmək barədə göstərişlər verir. Yeni iş yerlərinin açılmasının dinamika müsbət olsa da, məşğulluq probleminin həlli daim gündəmdədir və Prezident bu prosesin dayanıqlığını dəfələrlə vurğulayıb.

Görülən tədbirlərin nəticəsidir ki, ölkədə işsizliyin və yoxsulluğun səviyyəsi 5 faizdən də aşağı düşüb. Dövlətin öz vətəndaşının rifahı üçün etdikləri bunlarla bitmir. Sosial infrastrukturun tamamilə yenidən qurulması, o cümlədən təzə tikilən, yaxud əsaslı təmir edilən 3200-dən çox məktəb xalqın sabahına hesablanmış, uzaqgörənliklə həyata keçirilmişdir. Daha bir rəqəm - tikilən, yaxud tam təmir edilən 640 xəstəxana insanların sağlamlığına göstərilən qayğıya əyani misaldır. Bu tibb ocaqları ən müasir avadanlıqlarla təchiz olunub. İndi həttə bir sıra bölgələrdə də müalicə-diaqnozika mərkəzləri fəaliyyət göstərir və rayon, kənd sakinlərinin paytaxta gəlməsinə ehtiyac qalmır. Bəlkə də dünyada ikinci elə bir ölkə yox-

dur ki, orada dövlət başçısının tapşırığına əsasən əhali ildə bir dəfə pulsuz olaraq tam tibbi müayinədən keçirilir.

Son illərdə bir çox bölgələrdə olimpiya idman kompleksləri inşa edilib, müxtəlif idman qurğuları isə, demək olar ki, hər kənddə var. Bəli, bugünkü Azərbaycan kəndi 1990-cı illərin əvvəlindəki kənd deyil. İşığı olmayan, qaz barədə heç düşünməyən, içməli və suvarma suyundan qıtlıq çəkən, torpağı əkib-becərməyə texnika, toxum, gübrə tapmayan kəndli o günləri indi yuxu kimi xatırlayır. Bugünün kəndlisi torpağının sahibidir, dövlətdən hətərfəli dəstək alır, məhz buna görə şəraiti heç də şəhərdəkindən fərqlənmir. Bunun sayəsində kənddən şəhərə axın, bir çoxlarının qazanc üçün yad məmləkətlərə üz tutması səngiyib. İndi iş yeri axtarışında qonşu ölkələrə gedənlərin çoxu geri qayıdıb.

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatları göstərir ki, son illərdə Azərbaycana daimi yaşamağa gələnlərin sayı ölkədən biryolluq köçüb gedənlərin sayından dəfələrlə çoxdur. Bu da 2004-cü ildən bəri regionların sosial-iqtisadi inkişafına yönəldilən dövlət proqramlarının həyata keçirilməsi nəticəsində əldə edilən nailiyyətlərin ən önəmlisi olanlarından biridir. Prezident İlham Əliyev Ulu Öndər Heydər Əliyevin yeni neft strategiyasını uğurla davam etdirməklə yanaşı, onu qüvvətləndirərək baxımından inkişaf etdirdi. Qədim neft diyarını dünyada həm də qaz ixrac edən ölkə kimi tanıdı. Azərbaycan qlobal neft, qaz və ixrac layihələrinin təşəbbüsçüsü və aparıcı qüvvəsi kimi çıxış etdi. Ən başlıca mətləblərdən biri də həmin layihələrdən gələn vəsaitlərin iqtisadiyyatın şaxələndirilməsinə, yeni iş yerlərinin açılmasına, ən ümdə problemlərin həllinə yönəldilməsidir.

Başqa sözlə, Prezident İlham Əliyev neft kapitalını insan kapitalına çevirdi.

Ardı 4-cü səh.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Rusiyaya işgüzar səfəri

İlham ƏLİYEV: “Bizim üçün Rusiya ən mühüm tərəfdaş, dost, mehriban qonşudur”

Oktyabrın 3-də Soçidə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinin görüşü olub.

AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, Prezident Vladimir Putin Prezident İlham Əliyevi qarşıladı.

Dövlət başçıları birgə foto çəkilirdilər. Sonra Prezident İlham Əliyev ilə Prezident Vladimir Putin arasında görüş oldu.

Rusiya Prezidenti Vladimir PUTİN dedi:

Hörmətli İlham Heydər oğlu!

Hörmətli dostlar! İcazə verin, sizin hamınızı ürəkdən salamlayım.

Bu dəfə biz Soçidə beynəlxalq siyasi diskussiya klubu çərçivəsində görüşürük. Tədbir ilk dəfə Valdayda keçirildiyinə görə biz onu “Valday klubu” adlandıırıq.

Görüşümüzün əvvəlində qeyd etmək istədim ki, Sizi görməyə çox şadam. Biz çoxdandır ki, görüşməmişik. Lakin şəxsi görüşlərimizdə, əlaqələrimizdə fasilə olmasın baxmayaraq, ölkələrimiz arasında mühüm əlaqələr qurulmağa nail olundu.

Ticarət-iqtisadi əlaqələr möhkəmlənir. Keçən il əmtəə dövriyyəsinin həcmi 2,5 milyard dollar olub. Bu istiqamətdə yaxşı perspektivləri-

miz var. Mən o planları nəzərdə tuturam ki, onların əsas müəllifi Azərbaycan Prezidentidir. Biz də öz tərəfimizdən bu konkret, mənim fikrimcə, iri layihələrin reallaşması üçün bizdən asılı olan hər şeyi edirik. Bunun üzərində hökumətlərarası komissiya işləyir və zənnimcə, kifayət qədər inamla işləyir.

Başqa istiqamətlər üzrə münasibətlərimizin vəziyyəti barədə də fikir mübadiləsinə ehtiyac var. Ümidvaram ki,

bu gün biz bütün bunlara nail olacağıq. Ümid edirəm ki, Siz bu maraqlı ümumi diskussiyada iştirak edəcəksiniz.

Bu gün buraya gəldiyinizə görə çox sağ olun.

Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV dedi:

Devətə görə çox sağ olun, Vladimir Vladimiroviç.

“Valday” diskussiya klubunun işində iştirak etmək mənim üçün böyük şərəfdir. Bu klub bu gün müasir dün-

ya nizamının qlobal aktual məsələlərinin müzakirəsi üçün çox mühüm beynəlxalq məkandır. Əlbəttə ki, bu görüşə görə təşəkkür edirəm.

Sizin qeyd etdiyiniz kimi, biz müəyyən müddətdə, daha dəqiq desəm dörd aydır ki, görüşməmişik. Bizim əlaqələrin intensivliyini nəzərə alsaq, bu, yetərinçə böyük müddətdir. Keçən il biz dörd dəfə görüşmüşdük. Bu görüşlər çox müsbət rol oynayıb, strateji tərəfdaşların mü-

nasibətləri kimi səciyyələndirdiyimiz əlaqələrimizin inkişafına yaxşı təkan verir.

Ticarət-iqtisadi sahədə müsbət dinamika da qeyd etmək istədim. Əmtəə dövriyyəsi artır - keçən il də, bu il də. Bizdə olan məlumata görə, avqust ayına qədər artım 20 faizdən çox olub. Sizinlə bizim təsdiq etdiyimiz “Yol xəritələri”nin reallaşdırılması da əlbəttə, daha sıx qarşılıqlı fəaliyyətə, bütün sahələrdə inteqrasiyaya və əməkdaşlığa gətirib çıxaracaq.

Bizim üçün Rusiya ən mühüm tərəfdaş, dost, mehriban qonşudur. Biz bu münasibətləri çox qiymətləndiririk. Əminəm ki, bugünkü diskussiya əlaqələrimizin gələcək inkişafına yaxşı töhfə olacaq.

Devət üçün bir daha sağ olun.

Söhbət zamanı Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, iqtisadi, investisiya qoyuluşu, hərbi və hərbi-texniki, kənd təsərrüfatı, turizm və humanitar sahələrdə əməkdaşlıq barədə müzakirələr aparıldı.

Nümayəndə heyətlərinin geniş tərkibdə görüşündən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin təkbətk söhbət etdilər.

Sahibkarlar etimadı doğruldur

İnkişaf etmiş ölkələrin iqtisadi gücünün artmasına diqqət yetirdikdə görürük ki, həmin ölkələr buna dərin islahatlar keçirməklə nail olub. Bu ölkələrdə aparılan islahatlar həm hüquqi, həm də maliyyə qanunvericiliyi ilə tənzimlənib. Azərbaycanda da islahatlar aparılarkən bu iki vacib element diqqət yetirilib. Belə ki, ilk növbədə iqtisadi inkişafa nail olmaq üçün qanunvericilik bazası yaradılıb. Bunun ardınca onun maliyyələşmə mexanizmləri işlənərək hazırlanıb.

Heç kəsə sirr deyil ki, müstəqilliyimizin ilk illərində özəl sektora dövlət tərəfindən dəstək verilməmişdi, təkcə qəbul edilən qanunlarla sahibkarlığı və özəl sektoru inkişaf etdirmək mümkün olmazdı. Dövlət sahibkarlığın formalaşması, ilkin kapitalın əldə edilməsi üçün güzəştli kreditlər verdi. Bundan istifadə edən iş adamları tədricən öz bizneslərini inkişaf etdirməyə başladılar. Hazırda Azərbaycanda müəmməl sahibkarlıq sektoru formalaşmışdır. İş adamlarımız nəinki ölkədə, hətta xarici ölkələrdə belə biznes qura bilirlər. Bir daha qeyd edək ki, bütün bu imkanları onlar dövlət tərəfindən verilən dəstək sayəsində qazanıblar.

Prezident İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında dövlətin sahibkarlığın inkişafına xüsusi önəm verdiyini vurğulayaraq demişdir: “Bu il sahibkarlığın inkişafı ilə bağlı əlavə addımlar atılacaq. Bildirməliyəm ki, əvvəlki illərdə 2,2 milyard manat məbləğində güzəştli kreditlər verilmişdir, keçən il isə 160 milyon manat...”

Ardı 3-cü səh.

Beynəlxalq miqyasda ehtiramla qarşılanan siyasət

“Valday” Beynəlxalq Diskussiya Klubunun plenar iclasına dəvət olunması Prezident İlham Əliyevə dünyada olan böyük hörmətin göstəricisidir

Populist vədlər üzərində hakimiyyətə gələn Nikol Paşinyanın siyasi proseslərdəki nəşliliyi və təcrübəsizliyi, real vəziyyəti dərk edə bilməməsi mütəmadi olaraq özünü bürüzə verir. Eyni zamanda, ötən ilin may ayından bəri erməni cəmiyyətində müsbətə doğru heç bir dəyişiklik baş verməyib. Bunun nəticəsidir ki, ictimai rəydə Ermənistanın baş nazirinin reytingi sürətlə aşağı düşməkdədir.

Yerevan sammiti Paşinyanın növbəti məğlubiyyəti oldu

İnsan azadlıqlarının, hüququn alliyinin, demokratik dəyərlərin təmin olunması, Ermənistanın iqtisadi inkişafına şərait yaradılacağı və digər bu kimi şüarlarla hakimiyyətə gələn Paşinyanın əzmüddətli rəhbərliyi dövründə ölkədə vəziyyət daha da gərginləşir, diplomatik məğlubiyyətlərin sayı durmadan artır. Özündən əvvəlki hakimiyyət mənsulblarına qarşı repressiyaların təşkil, demokratiya adı altında insan haqlarının kütləvi şəkildə pozulması hallarının durmadan artması, siyasi rəqiblərinin qeyri-qanuni yollarla neytrallaşdırılması, faktiki olaraq diktatura üsuli-idarəsi-

nin tətbiq edilməsi, iqtisadi tənəzzülün dərinləşməsi, ölkədə vəziyyətin daha da pisləşməsi - Paşinyanın hakimiyyətdə olduğu qısa müddəti əyani şəkildə göstərən faktorlardır.

Digər tərəfdən, yürütdüyü yanlış siyasət səbəbindən ənənəvi tərəfdaşları da Yerevana olan inamlarını tam itiriblər və münasibətlərdəki soyuqluq davam edir. Paşinyan özü isə digər dövlət başçıları tərəfindən ümumiyyətlə ciddi qəbul olunmur. Bunu bir neçə gün əvvəl Avrasiya İqtisadi İttifaqının Yerevanda keçirilən sammitində yaşananlar da təsdiq etdi.

Öncə onu qeyd edək ki, Avrasiya İqtisadi İttifaqının sammitinin Yerevanda keçirilməsi adı rotasiya qaydasında baş tutub. Ermənistan hakimiyyəti yaxın KİV bunu Paşinyanın uğuru kimi qələmə verməyə çalışsa da, siyasi dairələrdə erməni baş naziri sammitdən öz nüfuzu baxımından ümumiyyətlə yararlanıbilmədi.

Məsələn, Paşinyan ev sahibi olsa da, onun Rusiya Prezidenti Vladimir Putinlə görüşü son anda baş tutub. Rəsmi Yerevan bu görüşə çoxdan hazırlaşdı və yüksək səviyyədə keçirilməsi üçün diplomatik kanalları işə salmışdı. Ermənistan mediası da təsdiq edir ki, rəsmi Yerevan bu görüşün baş tutması üçün

çox ciddi səylər göstərmiş, görüş üçün Rusiya tərəfi ilə dəfələrlə əlaqə yaradılıb və xahişlər olunub.

Vladimir Putinlə N.Paşinyan arasında görüşün sonunda, özü də sammit çərçivəsində baş tutub. Bu isə Ermənistan və onun baş nazirinə olan münasibət göstəricisidir. Xatırladaq ki, bundan öncə də ABŞ-a səfəri öncəsi Paşinyanın Donald Tramp ilə görüşəcəyini piar edən Ermənistan mediası baş nazirin yalnız ABŞ Prezidenti ilə səlfə qəbulu nail olduğundan məyusluğunu gizlədə bilməmişdi.

Ermənistanın baş naziri ciddi siyasətçi kimi qəbul olunmur

Əslində, protokol qaydalarına görə, sammiti, zirvə görüşünü və ya hansısa tədbiri təşkil edən ölkənin rəhbəri ayrılıqla hər bir dövlət və hökumət başçısı ilə görüşür. Bir çox hallarda bu görüş geniş tərkibdə keçirilir, ikitərəfli münasibətlər müzakirə olunur. Dəfələrlə bu kimi tədbirlərə evsahibliyi edən Azərbaycanın nümunəsi, Prezident İlham Əliyevin dövlət və hökumət başçıları ilə ayrı-ayrılıqla, geniş tərkibdə görüşləri bunu əyani şəkildə təsdiqləyir.

Ardı 3-cü səh.

Dövlət dəstəyinin bəhrəsi

“Ağ qızıl” tayaları sıralanır

“P-Aqr” MMC-nin Salyan rayonunun Şorsulu kəndində yerləşən filialı ilin əvvəlində 287 nəfər torpaq mülkiyyətçisi və fermerlə müqavilə bağlanmışdır. Pambıq əkin sahibkarlar toxum, texniki vasitələr, mineral gübrələr, pul vəsaiti ilə vaxtılı-vaxtında təmin olunmuşlar. Nəticədə 2050 hektar sahədə bol məhsul yetişdirilmişdir.

Biz filialda olarkən sahə aqronomu Dünyamir Quliyev “Conder” kombaynlarının sürücü-mexanizatorları Seymur Əliyev, Vüqar Ağayev, neqliyyat traktorlarının sürücüləri Ceyhun Rzayev, Rəşid Əliyev və Tofiq Zahidoglu ilə görüşürük. Bir azdan müəssisənin heyətindəki səs-küydən əsər-ələmət qalmadı.

Sahələrə cəmiyyətin baş aqronomu Ələsgər Əliyevlə getdik. Hər tərəfdə qızğın iş gedirdi. Bir yanda pambıq yığılır, bir az aralıda biçilən yonca preslənir, digər tərəfdə payızlıq taxıl əkinini üçün şum aparılırdı. Ağ örpəyə bürünmüş geniş sahədə işləyən pambıqçıları dənizdə üzən gemiləri xatırladırdı. Mülkiyyətçi E.Cavadov da orada idi. Görüşüb hal-əhval tutandan sonra baş aqronom Ə.Əliyev açılmış qozalardan birini dərib nəmliyini yoxlayıb hər lifdə neçə çiyid olduğunu bilmək üçün toxumları bir-bir sayıb üzünü sahibkara tutdu:

Ardı 4-cü səh.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Rusiyaya işgüzar səfəri

Prezident İlham Əliyev Soçidə Rusiyanın “Rossiya” və “Birinci” televiziya kanallarının müxbirlərinin suallarını cavablandırır

AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 3-də Soçidə Rusiyanın “Rossiya” və “Birinci” televiziya kanallarının müxbirlərinin suallarını cavablandırır.

Soçidə “Valday” Beynəlxalq Diskussiya Klubunun XVI illik iclasının plenar sessiyası keçirilib
Prezident İlham Əliyev sessiyada iştirak edib

Oktyabrın 3-də Rusiya Federasiyasının Soçi şəhərində “Valday” Beynəlxalq Diskussiya Klubunun XVI illik iclasının plenar sessiyası keçirilib.

AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sessiyada iştirak edib.

Rusiya Prezidenti Vladimir Putin, İordaniya Kralı II Abdullah sessiyada çıxış edərək gündəlikdə duran məsələlərin Asiyaya aid olduğunu dedi.

Sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxış etdi.

Dövlət başçısı plenar sessiyaya dəvətə görə Rusiya Prezidentinə minnətdarlığını bildirdi, Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin inkişafına nəzər saldı.

Ermenistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsindən danışıq Prezident İlham Əliyev Ermənistanın işğalının nəticələrinə diqqət yetirdi, BMT Təhlükəsizlik Şurasının münaqişənin nizamlanmasına dair qəbul etdiyi 4 qətnamənin 25 ildən çoxdur yerinə yetirilmədiyini vurğuladı. Prezident İlham Əliyev Ermənistanın baş nazirinin “Qarabağ Ermənistanın hissesidir və nöqtə” bəyanatının yalan olduğunu vurğulayaraq dedi: “Qarabağ tarixi əzəli Azərbaycan torpağıdır. Beləliklə, Qarabağ Azərbaycanı və nida işarəsidir”.

Sonra Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev və Filipin Prezidenti Rodrigo Roa Duterte çıxış etdilər.

Daha sonra Prezident İlham Əliyev və tədbir iştirakçıları sualları cavablandırdılar.

Azərbaycan Respublikasının təhsil işçilərinin “Tərəqqi” medalı ilə təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**: Azərbaycan təhsilinin inkişafında xidmətlərinə görə aşağıdakı təhsil işçiləri “Tərəqqi” medalı ilə təltif edilsinlər:

- Abbasov Abbas İmran oğlu
- Abbasova Dilə Şaban qızı
- Abdullayeva Kəlmət Abdulla qızı
- Ağayev Sərxan Şaxyeddin oğlu
- Babayev Fuad Polad oğlu
- Baxşəliyev Elburus Şəkəralı oğlu
- Baxşiyev Zəmin Şahab oğlu
- Bayramov Bəxtiyar Muxtar oğlu
- Budaqova Sevinc Budaq qızı
- Cabaroğlu Xəyalə Ramiz qızı
- Cəbrayilov Vahid Allahyar oğlu
- Cəfərova Asif Musa oğlu

- Cəfərova Tamam Şaməmməd qızı
- Cəlilova İmaret Cəlil qızı
- Dadaşov Süleyman İgdal oğlu
- Əhmədova Aliyev Fərman qızı
- Əkbərova Bilqeyiz İsmayil qızı
- Ələkbərova Sevinc İkrəm qızı
- Əliyev Fərid İsmayil oğlu
- Əmrahova Samirə Adəm qızı
- Gondolova Günay Hacısüleyman qızı
- Heydərrov Murad Paşa oğlu
- Həbibli Samir Çingiz oğlu
- Hənifəyeva Nigar Əli qızı
- Həsənov Aqil Xəlğüllah oğlu
- Həsənov Səyyad Qafar oğlu
- Həsənova Şahirə Elbrus qızı
- Hüseynov Zəmin Salman oğlu
- Hüseynova Günəş Kamal qızı
- Xəlilova Elnarə Şərxəlil qızı
- Xəlilova Gülnarə Pərviz qızı
- Xəlilova Rəna Həsənbala qızı

- İsayev Rəhman Niftali oğlu
- İslamova Zəhidə Kəram qızı
- İsmayilov Malik Hüseyn oğlu
- İsmayilov Nofəl Şahmar oğlu
- Kazımova Günəl Mayıs qızı
- Kazımova Sədaqət Şövket qızı
- Kərimxanova Telli Telman qızı
- Qəribova Şəhla Heybət qızı
- Quliyev Elməddin Əli oğlu
- Quliyev Niyaməddin Əmir oğlu
- Quliyev Elşən Əyyub oğlu
- Lahırov Natiq Rafiq oğlu
- Məhərov İbrahim Kamran oğlu
- Məhərrəmov Sevinc Nəriman qızı
- Məhərrəmov Şəlalə Nazim qızı
- Məmmədkarimova Tamara Bəşir qızı
- Məmmədov Anar Füzuli oğlu
- Məmmədov Firqət Sıracəddin oğlu
- Mənfənova Rəqibə Dursun qızı

- Musayeva İzzətxanım Seyfəddin qızı
- Mustafayeva Rəhilə Cənnət qızı
- Namazov Vüqar Bəhmen oğlu
- Nəzərova Viktoriya Nəzərova
- Rzayeva Rəna Xəlil qızı
- Rzayeva Zibə Ziyəddin qızı
- Səfərov Seyran Əman oğlu
- Tağıyev Vahid Müzəffər oğlu
- Tağıyeva Zinyyət Vəli qızı
- Talıbova Xuraman İman qızı
- Vəliyev Ramin Məsim oğlu
- Vəzirova İradə Azər qızı
- Zeynalova Ayna Əjdər qızı.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 3 oktyabr 2019-cu il

Azərbaycan Respublikasının təhsil işçilərinə “Əməkdar müəllim” fəxri adının verilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**: Azərbaycan təhsilinin inkişafında xidmətlərinə görə aşağıdakı təhsil işçilərinə “Əməkdar müəllim” fəxri adı verilsin:

- Abdullayev Şaban Bəşir oğlu
- Abdullayeva Lalə Sabir qızı
- Abrışov Nasim Əjdər oğlu
- Ağacanov Hörmət Camirzə oğlu
- Ağayeva Esmira Azər qızı
- Axundov Qədir Bəhul oğlu
- Alışov Alish Musa oğlu
- Aliyeva Ulduzə Qədir qızı
- Bağirova Səhnə Novruzalı qızı
- Bayramov Zakir Gülbala oğlu
- Bayramova Məryət Abdurəhman qızı

- Dadaşov Məhəbbət Vahub oğlu
- Ellazov Fazil Cavad oğlu
- Əfəndiyeva İradə Ağaalı qızı
- Əfəndiyeva Yeganə Cavanşir qızı
- Əhadova Aybəniz Babaxan qızı
- Əhmədova Səidə Sabir qızı
- Əhmədova Şükufə Qəşəm qızı
- Ələkbərov Azər Fikrət oğlu
- Əliyev Hacıağa Yaqub oğlu
- Əliyev Nazir Səlim oğlu
- Əliyeva Nigar Kamil qızı
- Əmrahov Əhməd Əsgər qızı
- Əlizadə Sevdə Cavanşir qızı
- Əşgəri Sevdə Yadulla qızı
- Əşgərov Valeh İsa oğlu
- Əzimzadə Yaqut Mustafa qızı
- Bağirova Səhnə Novruzalı qızı
- Fətəhova Lətifə Hacı qızı
- Hacıyev Eyvaz Mürhüseyn oğlu

- Hacıyeva Elmira Cəfər qızı
- Hacıyeva Əsmər Əskər qızı
- Heydərova Yulduz Fərrux qızı
- Həsənov Əlipənah Sultanağa oğlu
- Həsənova Ərkinaz Paşa qızı
- Həsənova Nazərin Rza qızı
- Hüseynov Rahim Həsən oğlu
- Hüseynova Sevinc Tahir qızı
- İbadova Bibixanım Oruceli qızı
- İsayeva Eliza Barat qızı
- İsmayilov Pənah İsmayil oğlu
- İsmayilov Yaşar Sahib oğlu
- İsmayilova Mafizə Balabəq qızı
- İbadova Nəzmiyyə Həməzə qızı
- Mahmudov Vaqif Həsən oğlu
- Mahmudova Cəmilə Tapdıq qızı
- Məmmədov Rövşən Kamil oğlu
- Məmmədova Sevinc Muxtar qızı
- Məmmədova Zübalə Rza qızı

- Möhsümova Aybəniz İlyas qızı
- Musayev Mahmud Musa oğlu
- Mustafayeva Fatma Xəlil qızı
- Mustafayeva Nailə Tahir qızı
- Ramazanova Almaz Ziyad qızı
- Rəhimov Kamran Osman oğlu
- Rüstəmov Saçlı Tahir qızı
- Sadiqov Əli Bəhrəm oğlu
- Salmanov Çingiz İsa oğlu
- Seyfullayeva Jalə Adəm qızı
- Səfərova Gülnarə Sabir qızı
- Səlimova Arzu İzzətulla qızı
- Süleymanova Fatimə Hüseynbəla qızı.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 3 oktyabr 2019-cu il

Milli Məclisdə gənc müəllimlərin mükafatlandırılması mərasimi keçirilib

Oktyabrın 3-də Milli Məclisin Gənclər və idman komitəsi, Azedu.az təhsil portalı və “Gənc müəllim” şəbəkəsinin birgə təşkilatlığı ilə orta ümumtəhsil müəssisələrinin müəllimləri arasında keçirilən “İlin gənc müəllimi” müsabiqəsinin qalblarının mükafatlandırılması mərasimi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, parlamentin Gənclər və idman komitəsinin sədri Ulvi Quliyev tədbir iştirakçılarına diqqətinə çatdırıb ki, müsabiqənin məqsədi təhsil sahəsində faydalı işlər görən ən yaxşı müəllimləri üzə çıxarmaq, onların fəaliyyətlərini qiymətləndirmək, dövlətin bu istiqamətdə verdiyi təminatları bir daha göstərməkdir. Müsabiqə böyük Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunub. Bu, artıq ikinci belə müsabiqədir. Birinci müsabiqə ötən il Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasının 100 illiyi ilə əlaqədar təşkil olunub.

Komitə sədri müəllim peşəsinin cəmiyyətdə rolu barədə danışaraq, müəllimlərin üzərinə düşən məsuliyyəti qeyd edib. Bildirib ki, müəllimlərin qarşısında gənc nəslin təlim-tərbiyəsi ilə məşğul olmaq, onlara bilik və bacarıqları aşılamaq, cəmiyyət üçün savadlı, yüksək mənaviyyətli, vətənpərvər şəxsiyyət yetişdirmək kimi böyük vəzifələr durur.

Vurğulanıb ki, ölkəmizdə təhsil sahəsində çalışanlara dövlət səviyyəsində hər zaman diqqət və qayğı ilə yanaşılıb, müəllimlərin yüksək qiymətlən-

dirilib, bu peşə sahiblərinə böyük hörmət bəslənilib. Hazırda Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə təhsil sahəsinin inkişafı istiqamətində bir çox tədbirlər həyata keçirilir. Bu istiqamətdə dövlət proqramları qəbul edilib. Bu proqramlar təhsilimizi dünya standartları səviyyəsində qurmağa imkan yaradır. Qeyd edilib ki, təhsil sahəsində həyata keçirilən islahatlara Milli Məclis də öz layiqli töhfəsini verir. Bu istiqamətdə qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsi işi uğurla həyata keçirilir. “Gənclər siyasəti haqqında”, “Təhsil haqqında”, “Ali təhsil haqqında”, “Peşə təhsili haqqında” və digər qanunlar qəbul olunub. Deputatlar Şahin İsmayilov, Cavid Osmanov, Sevinc Hüseynova, Elşən

Musayev öz çıxışlarında bildiriblər ki, son illər ölkəmizdə müəllimlərin peşəkarlığı səviyyəsinin və nüfuzunun artırılması istiqamətində məqsədyönlü tədbirlər görülür. Xüsusilə ucaq bölgələrdə yerləşən məktəblərin şəraiti və kadrların təminatı əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşıb. Bu nailiyyətlərin əldə olunmasında bu gün Heydər Əliyev Fondu öz layiqli dəstəyini verməkdədir. Fondun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə reallaşdırılan layihələr bu prosedə xüsusi önəm daşıyır. Toplantıda iştirak edən Təhsil Nazirliyinin nümayəndəsi Elnur Məmmədov, Bakı Şəhər Təhsil İdarəsinin təmsilçisi Bəşarət Məmmədov, Azedu.az portalının direktoru Elşad Eyvazlı bu cür müsabiqələrin təşkil-

inin əhəmiyyətindən söz açıblar. Onlar son dövrdə təhsil sahəsində görülən işlərdən, əldə olunan keyfiyyət dəyişikliklərindən bəhs edib, müasir dövrdə müəllimlərin üzərinə düşən vəzifələri diqqətə çatdırıblar. Görüşdə gənc müəllimlər Ehtiram Safquliyev, İlanə Həmidova, Pərvin Əşəri, Mətanət Kərimova, Aynur İbrahimova, Şəbnəm Uğurlu, Elvin Bəkirov, Kamalə Səmədova, Həbib Əlizadə, Elçin Abbasov, Nərim Məmmədova öz ucaq hekayələrindən danışaraq, dövlət tərəfindən onlara göstərilən yüksək diqqət və qayğıya görə minnətdarlıqlarını ifadə ediblər. Sonra müsabiqənin qalbları mükafatlandırılıb.

Milli Məclisdə BMT-nin İnsan Hüquqları Şurasının qida hüququ üzrə xüsusi məruzəçisi ilə görüş olub

Oktyabrın 3-də Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədri Eldar İbrahimov ölkəmizdə səfərdə olan BMT-nin İnsan Hüquqları Şurasının qida hüququ üzrə xüsusi məruzəçisi xanım Hilal Elver ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Eldar İbrahimov qonaqlara Milli Məclisin strukturu, Aqrar siyasət komitəsinin gördüyü işlər, aqrar sahədə qəbul edilmiş qanunlar barədə məlumat verib. Bildirilib ki, ölkəmizdə qida təhlükəsizliyinin təmin olunması məqsədilə Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi yaradılıb. Hazırda komitədə “Qida təhlükəsizliyi haqqında” qanun layihəsi üzərində iş aparılır. Ölkəmizdə genetik modifikasiya olunmuş məhsulların idxalı qadağan edilib. Azərbaycanda yalnız ekoloji təmiz kənd təsərrüfatı məhsulları istehsal edilir. Komitə sədri diqqətə çatdırıb ki, Prezident İlham Əliyev kənd təsərrüfatına xüsusi qayğı ilə yanaşır və hər il kənd təsərrüfatının inkişafına ayrılan dövlət vəsaitinin artırılması bunun bariz nümunəsidir. Kənd təsərrüfatının

inkişafı məqsədilə onun müxtəlif sahələrinə dövlət tərəfindən subsidiyalar ayrılır. Sumqayıtda tikilmiş karbamid zavodunun istehsal etdiyi gübrə nəinki ölkəmizi təmin edir, həm də xarici ölkələrə satılır. Hazırda kənd təsərrüfatı vergilərdən azaddır. Yalnız cüzi olaraq torpaq vergisi alınır. Bu da ölkəmizdə kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalının ləiblə artmasına səbəb olur.

Hilal Elver bildirib ki, Azərbaycanın neft və qaz sahəsindən sonra kənd təsərrüfatının inkişaf etdirilməsi qarşısında məqsəd qoyması sevindirici haldır. Azərbaycan zəngin təbii ehtiyatlarına arxalanaraq öz vətəndaşlarını təmin etmək resurslarına malik ölkədir. Qonaq Azərbaycan gənclərinin kənd təsərrüfatı ilə məşğul olmağa həvəsləndirilməsi üçün görülən işləri yüksək qiymətləndirib.

Söhbət zamanı tərəfləri maraqlandıran suallara aydınlıq gətirilib. Görüşdə Milli Məclisin deputatları Tahir Süleymanov, Məhər Aslanov, Cavanşir Paşazadə, İqbal Məmmədov, Aydın Hüseynov, Elçin Quliyev və Eldəniz Səlimov iştirak ediblər.

YAP-ın Gəncə şəhər, Kəlbəcər və Xocalı rayon təşkilatlarının ərazi ilk təşkilat sədrlərinin iştirakı ilə müşavirə keçirilib

Oktyabrın 3-də Yeni Azərbaycan Partiyasının Gəncə şəhər, Kəlbəcər və Xocalı rayon təşkilatlarının ərazi ilk partiya təşkilatlarının sədrləri və partiya fəalları iştirakı ilə müşavirə keçirilib.

Gəncə şəhər Heydər Əliyev Mərkəzində keçirilən tədbirdə Baş Nazirin müavini, YAP sədrinin müavini Əli Həsənov, Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov, Xocalı Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Şahmar Usubov, Kəlbəcər Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Aqil Məmmədov, Milli Məclisin deputatları Naqif Həmzəyev, Pərvin Kərimzadə, Elman Məmmədov, Musa Quliyev, Nazirlər Kabinetinin məsul işçisi Ramin Talibov və YAP Mərkəzi Aparatının məsul işçisi Araz Xudadanoğlu iştirak etdilər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, konfrans iştirakçıları əvvəlcə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsinə ziyarət edərkən öndümlü gül dəstələri düzüb, Ulu Öndərin xatirəsini ehtiramla anıblar.

Sonra tədbir iştirakçıları Ulu Öndərin keçdiyi şərafətli həyat yolunu və çoxşaxəli fəaliyyətini əks etdirən Heydər Əliyev Muzeyi ilə yaxından tanış olublar.

Müşavirə iştirakçıları əvvəlcə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin əziz xatirəsinə bir dəqiqəlik sükutla yad etdilər.

Baş Nazirin müavini, YAP sədrinin müavini Əli Həsənov çıxış edərək müstəqil Azərbaycanın qurucusu, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin siyasi kursunu rəhbər tutan Prezident İlham

Əliyevin dövlətçiliyinin möhkəmləndirilməsi, xalqın firavan həyat şəraitinin inkişaf etdirilməsi naminə daim milli və dövlət maraqlardan çıxış etdiyini bildirdi.

Yeni Azərbaycan Partiyasının sıralarında 750 minə yaxın Azərbaycan vətəndaşının birləşdiyini diqqətə çatdıran Əli Həsənov qarşıda duran məqsədin 27 il əvvəl yaradılan partiyanın şəhər və rayon təşkilatlarının ilk təşkilatlarının fəaliyyətinin daha səmərəli olmasını təmin etmək olduğunu deyib.

Baş Nazirin müavini ölkənin inkişafını və güclənməsini istəməyən qüvvələrin olduğunu toxunaraq sosial şəbəkələrdə ölkəmizə qarşı qarayaxma kampaniyasının aparıldığını vurğulayıb. Əli Həsənov bildirdi ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvləri ölkəmizin qazandıqı nailiyyətlərin geniş təbliği isini fəal şəkildə aparmalı, ölkəmizə qarşı qarayaxma kampaniyası aparandan dərhal, radikal müxalifətin əsl

niyyətlərini cəmiyyətimizdə ifşa etməlidirlər.

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov çıxışında Ulu Öndər Heydər Əliyevin "Yeni Azərbaycan Partiyası - dünyanın, bugünün, gələcəyin partiyasıdır" fikrini xatırladaraq qeyd edib ki, fəaliyyət göstərdiyi 27 il ərzində vətəndaş həmrəyliyinə, sabitliyin təmin olunmasına müstəsna xidmətləri nəticəsində partiya Azərbaycan dövlətinin müstəqilliyinin qorunmasına böyük töhfə verib. Niyazi Bayramov vurğulayıb ki, bu gün müstəqil Azərbaycanın etibarlı gələcəyinin möhkəm, sarsılmaz əsaslarının arxasında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin məqsədyönlü siyasət

dayanır.

YAP Gəncə şəhər təşkilatının sədri, Milli Məclisin deputatı Naqif Həmzəyev çıxışında Prezident İlham Əliyevin sədri olduğu YAP-ın bu gün qarşımızda xalqımıza, dövlətimizə sədaqətə xidmət etmək, dövlət müstə-

qilliyinin qorunub saxlanılmasında yaxından iştirak etmək kimi vəzifələr qoyduğunu bildirdi. YAP Gəncə şəhər təşkilatının böyük inkişaf yolu keçdiyini qeyd edən Naqif Həmzəyev bildirdi ki, bu gün ətrafında 43 min partiya üzvünü birləşdirən təşkilat qarşısında qoyulan vəzifələrin icrasını layiqətlə yerinə yetirir. Sevindirici haldır ki, təşkilatın üzvlərinin 55,4 faizini gənclər, 62,1 faizini isə qadınlar təşkil edir.

Tədbirdə, həmçinin YAP Xocalı rayon təşkilatının sədri Vahid Əliyev, YAP Kəlbəcər rayon təşkilatının Aparat rəhbəri Qənaət Əsgərov çıxış etdilər.

Müşavirədə ictimai-siyasi proseslərdə ərazi ilk partiya təşkilatlarının, partiya fəalları üzərində düşən vəzifələr müzakirə olunub, müvafiq tövsiyə və tapşırıqlar verilib.

Sonda YAP sıralarına yeni qoşulmuş bir qrup şəxsə üzvlük vəsiqələri təqdim olunub.

“Bakı Metropoliteni” QSC-nin təlim-tədris mərkəzi istifadəyə verilib

Oktyabrın 3-də “Bakı Metropoliteni” QSC-nin təlim-tədris mərkəzinin əsaslı təmirindən sonra açılış olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu münasibətlə keçirilən mərasimdə Təhsil naziri Ceyhun Bayramov, ali təhsil ocaqlarının rəhbər nümayəndələri, “Azərbaycan Demir Yolları” QSC-nin aidiyyəti sahə üzrə rəhbər və mütəxəssis heyəti, “Bakı Metropoliteni” QSC-nin əməkdaşları və işçiləri iştirak etdilər.

“Bakı Metropoliteni” QSC-nin sədri Zaur Hüseynov binada böyük təmir və yenidənqurma işləri aparıldığını, burada texniki kabinet, auditoriyalar, ən əsası tədris gushələrinin yaradıldığını deyib. O, mərkəzin giriş və dahlizlərində xronoloji ardıcılıqla metro tarixinin əks olunduğunu, stendlerin Ümummilli Lider Heydər Əliyev və Prezident İlham Əliyev metropolitenin inkişaf tarixindəki missiyalarını əyani şəkildə nümayiş etdirdiyini diqqətə çatdırdı.

Z.Hüseynov metropolitenə təbii edilən texnoloji yeniliklərin mənimşənməsində, yeni sahələr üzrə kadrların hazırlanmasında mərkəzə tələbatın artdığını və bu səbəbdən yeniliklərin zəruri tələbə çevrildiyini də vurğulayıb. O, “Thales” şirkətinin “Bənövşəyi xətt”də təbii etməyə başladığı SCADA və CBTC, TETRA rabitə sistemlərinin öyrənilməsi və bu xüsusda yeni kadrlara böyük ehtiyac olduğunu buna nümunə kimi göstərib. Hazırda Azərbaycan-Fransız Universitetinin (UFZA) tələbə-

lərinin praktiki məşğələləri də məhz metropolitenin istismar sahələrində tədris mərkəzində keçirilir. Sədr metropolitenin elektrik yarımstansiyalarının yenidən qurulmasında “Siemens”, eskalatorların dəyişdirilməsində “Thyssen Krupp” şirkətləri ilə əməkdaşlıq perspektivlərinə toxunaraq mərkəzdə bu müəssisələrin vəsiət və stendlərinin də əhəmiyyətli əyani tədris vəsiəti olduğunu bildirdi.

QSC sədri Bakı Metropolitenində yeni tipli qatar tərkiblərinin sayının 11-ə çatdırılmasını qeyd edərək maşinistlərin də yenidən ixtisaslaşdırılması, yeni nəsillər maşinistlərinin hazırlanmasını başlandıqını deyib, Rusiyanın “Loqos” şirkətinin mərkəzdə “81-765” tipli baş vagonun bazasında quraşdırıldığı trenajorun əhəmiyyətindən bəhs edib. O, metro inşaatında təbii edilən “Herrenknecht” tunelqazma kompleksinin, həmçinin metropolitenin istehsalat sahəsində Almaniyanın “Vollert” şirkətinin texnologiyaları əsasında qurulmuş səxdə Azərbaycanın ilk dəfə ağac spalları əvəz edən demir-beton blokların istehsalının təbii edilən, yolun yeni tipli üstüurluşu elementlərinin tətbiqini qeyd edərək mərkəzin bu texnoloji yeniliklərin tələbünə uyğun kadrları bundan sonra daha müasir qaydada hazırlayacağını deyib.

2014-cü ildən metropoliten üçün zəruri olan peşələr üzrə ixtisaslandırma və yeni peşələrə yiyələnmə kurslarına hər il orta hesabla 800-900 işçinin cəlb edildiyini, imtahanların test üsulu ilə elektron qaydada aparıldığını diqqətə çatdıraraq Z.Hüseynov UFZA ilə yanaşı, Dövlət Neft və Sənaye, Memarlıq və İnşaat, Texniki Universitetlərlə, həmçinin Demir Yolu və Metropoliten üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzi ilə səmərəli və sıx əməkdaşlığın bundan sonra daha inten-

siv və qarşılıqlı faydalı şəkildə aparılacağına əminliyini ifadə edib.

Sonra mərkəz tarixi, təbii edilən yeniliklərə həsr olunmuş qısametrajlı film nümayiş etdirildi.

Təhsil naziri Ceyhun Bayramov həm ölkə, həm də metropoliten tarixində tədris prosesinin yeni innovasiyalarla müşayiət olunması baxımından belə bir mərkəzin açılmasını təqdirəlayiq addım kimi qiymətləndirib. O, bu xüsusda “Bakı Metropoliteni” QSC-nin müvafiq ali təhsil müəssisələri ilə əməkdaşlıq perspektivlərinin daha da genişlənməyini, tələbələrini müxtəlif sahələr üzrə yeni interaktiv təlimlərlə kursların məhz bu tədris ocağında keçirilməsini gələcək peşəkar kadrların yetişdirilməsində böyük rol oynayacağına əmin olduğunu bildirdi və mərkəzə yeni nailiyyətlər arzuladı.

Mərasim iştirakçıları mərkəzdə yaradılmış şəraitə yaxından tanış olublar. Hər guşədə mütəxəssislər müvafiq sahələrdəki yeniliklər və təlim-tədris prosesinin təbii edilən diqqət yönəldiləcək məqamlar barədə ətraflı məlumat veriblər.

Qeyd edək ki, metropolitenin təlim-tədris mərkəzinin binası 1926-cı ilin sentyabrın 24-də SSRİ-nin ilk elektrik demir yolu nəqliyyatı olan Sabuncu vəğzalıının elektrik deposu kimi istismara verilib. 1966-cı ildə Bakı Şəhəri Zəhmətkeş Deputatları Sovetinin İcraiyyə Komitəsinin sərəncamı ilə tikilən Bakı Metropoliteninin bələnsinə keçib və burada qatrların hərəkətinin təbii və idarə edilməsi üzrə ən mühüm xidmətlərin dispetçer mərkəzləri fəaliyyət göstərib. 2014-cü ildə dispetçer mərkəzləri yeni inşa edilmiş texnoloji korpusa köçürülərək həmin il sentyabrın 16-da burada təlim-tədris mərkəzi fəaliyyətə başlayıb.

Beynəlxalq miqyasda ehtiramla qarşılanan siyasət

Əvvəli 1-ci səh.

Bununla yanaşı, Prezident İlham Əliyevin ən mötəbər tədbirlərə dəvət olunması, aparıcı dövlətlərin rəhbərləri, dünyada nüfuzlu ictimai-siyasi xadimlər və digər şəxslər ilə görüşləri bir daha həm canab İlham Əliyevin, həm də Azərbaycanın yüksək nüfuzunu göstərir. Məsələn bu ilin apreldə “Bir kəmə, bir yol” ikinci Beynəlxalq Əməkdaşlıq Forumunda iştirak etmək üçün Çinə səfər edən Prezident İlham Əliyevin Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinqin ilə görüşünü göstərmək olar. Bu tarixi görüşdə Si Cinqin Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın uğurlu daxili və xarici siyasət həyata keçirdiyini, ölkəmizin beynəlxalq aləmdə nüfuzunun artdığını, Azərbaycanın sabitliyini təmin olduğunu,

xalqımızın rifah halının yüksəldiyini, iqtisadi sahədə inkişaf nail olduğunu bildirdi. Bir daha xatırladaq ki, bu tədbirə Cənubi Qafqazdan yalnız Prezident İlham Əliyev dəvət olunmuşdu.

Prezident İlham Əliyevin dünyanı məşhur “beyin mərkəzləri”ndən biri olan “Valday” Beynəlxalq Diskussiya Klubunun plenar iclasına dəvət olunması, habelə keçirilməsi nəzərdə tutulan çoxsaylı yüksək səviyyəli görüşlər də dövlət başçımıza dünyada olan böyük hörmətin göstəricisidir.

“Valday” Beynəlxalq Diskussiya Klubu 2004-cü ildə yaradılıb. Klubun ilk konfransı Rusiyanın Veliki Novqorod şəhərində, Valday gölünün sahilində keçirilib. Elə klub adını da buradan götürüb. Ötən illər ərzində dünyanın aparıcı ekspertlərinin görüş yerinə çevrilmiş klub

öz tədqiqatlarında global siyasət və iqtisadi proseslərin araşdırılmasına xüsusi yer verir. İndiyədək klubun işinə 74 ölkədən dünya elmi birliyi təmsil edən 1000-dən çox nümayəndə, o cümlədən Harvard, Kolumbiya, Corntaun, Stenford, Karlton, Sarbona, London, Qahirə, Teheran, Tokio, Təl-Əviv və digər universitetlərin tanınmış professorları qatılıb. Finlandiya, Çexiya, Avstriya, Fransa, İtaliya, İran, CAR və digər ölkələrin prezidentləri və baş nazirləri “Valday” klubunun qonağı olublar. Rusiya Prezidenti Vladimir Putin klub yarandıqı vaxtdan hər il diskussiyaların iştirakçıları ilə görüşür və ətraflı fikir mübadiləsi aparır. Onu da bildirdik ki, digər ölkələrin rəhbərləri bu tədbirlərə məhdud sayda dəvət olunur. Hazırda keçirilən tədbirdə bir neçə ölkənin rəhbəri iştirak edir.

Başlıca məqsədlərindən biri dünya sisteminin böhrandan çıxarılmasına dair qərarlar qəbul etmək üçün intellektual elitanın bir araya gətirilməsi olan klub beynəlxalq münasibətlər, global siyasət, iqtisadiyyat, təhlükəsizlik, energetika, sosiologiya və digər sahələrdə aparıcı ekspertlərə əməkdaşlıq edir. Klub Asiya, Yaxın Şərq, Avrasiya diaqloqları kimi regional konfranslara da təşkil edir.

Beləliklə, müxtəlif məzmunlu və formatlı tədbirlər olmalarına baxmayaraq, Avrasiya iqtisadi İttifaqının sammiti və “Valday” Beynəlxalq Diskussiya Klubu məlum həqiqətlərə yenidən aydınlıq gətirir. Avrasiya iqtisadi İttifaqının sammiti bir daha təsdiqlədi ki, Paşinyan siyasəti elita tərəfindən siyasətçi və ya ciddi hökumət başçısı kimi qəbul olunmur. Bunun səbəbi isə onun yürütdüyü qeyri-konstruktiv siyasət, bölgədə və dünyada mövcud olan realılıqları bilməməsi və ya nəzərə almamasıdır. Ermənistan mediası, ekspertləri də etiraf edirlər ki, elə buna görə də son illər Ermənistan olan-qalan nüfuzunu da itirir.

Prezident İlham Əliyevin “Valday” Beynəlxalq Diskussiya Klubuna dəvət olunması isə Azərbaycan dövlətinin həyata keçirdiyi müstəqil siyasətin dünyanı güc mərkəzləri və böyük ölkələr tərəfindən hörmətlə qarşılanmasını və qəbul edilməsini əyani təsdiqləyir. Ən əsası, bu, Prezident İlham Əliyevin siyasətiyə və yürütdüyü siyasətə beynəlxalq səviyyədə göstərilən yüksək ehtiramın göstəricisidir. Bütün bunların nəticəsi olaraq dünya birliyi Azərbaycanı böyük hörmət və rəğbətə yanaşır.

Rəşad CƏFƏRLİ, “Azərbaycan”

Sahibkarlar etimadı doğruldur

Əvvəli 1-ci səh.

Biz sahibkarlara hər il bu cür dəstək göstəririk və göstərəcəyik. Sahibkarlara daha böyük kömək göstərmək üçün indi bir çox ölkələrə ixrac missiyaları təşkil olunur... İnvestisiya təşviqi mexanizminin işə düşməsi o qədər ciddi islahat idi. Bu proqram 333 layihəni həyata edib. Onlardan 107-si 2018-ci ildə icra edilmişdir. İnvestisiya təşviqi proqramı çərçivəsində həyata keçirilən layihələrin dəyəri 2,8 milyard manatdır.

Aparılan islahatların əsas hədəflərindən biri də qeyri-neft sektorunun inkişafıdır. Bu məqsədlə sahibkarlara bir sıra güzəştlər edilir. Sənaye zonalarının, sənaye məhəllələrinin, sənaye parklarının yaradılması geniş vüsət alıb. Ölkənin paytaxtı ilə yanaşı Sumqayıt, Gəncə, Mingəçevir və digər şəhərlərdə bu prosess həyata keçirilir. Bugünə qədər sənaye parklarımızda 67 rezident qeydiyyatdan keçib, onlardan 40-ı fəaliyyət göstərib. Sənaye parklarında həyata keçirilən layihələrə 5 milyard manatdan çox kapitalın qoyulması nəzərdə tutulub.

Ümumilikdə isə regionlarda yaradılmış 9 sənaye parkı və məhəllələrində 78 rezident qeydiyyatdan keçib, 45 rezident hazırda fəaliyyət göstərib. Nəzərdə tutulan 6,4 milyard manat sənayədə indiyədək 5,7 milyard manat faktiki olaraq yatırılıb. Qeyd edək ki, bu sahəyə yatırılan kapital özünü doğruldub. Belə ki, həmin layihələrin icrası nəticəsində 1,5 milyard manatlıq məhsul istehsal olunub ki, onun da 300 milyon manatlıq ixrac edilmişdir.

İstər texnoparklarda, istərsə də aqroparklarda dövlət vəsaiti onun mükəmməl infrastrukturunun yaradılmasına yönəldilir. Yeni sahibkarlar qaz, su, işıq, kanalizasiya, yol və digər infrastruktur olan ərazidə iş qururlar. Bununla yanaşı, onlara digər güzəştlər də olur. Həmin sahələrdə fəaliyyət göstərən sahibkarlar getdikləri avadanlıqlara görə gömrük rüsumu ödəmir, 5 il ərzində vergini 50 faizlə ödəyirlər.

Məlumdur ki, qeyri-neft sektorunda məşğul əhalinin və coğrafiyanın böyüklüyünə görə birinci yerdə kənd təsərrüfatı durur. Dövlət həm ərzaq təhlükəsizliyini təmin etmək, həm də regionda yaşayın əhalinin məşğulluğunu artırmaq üçün bu sahəyə də kapital qoyuluşu həyata keçirir. Ölkədə 51 aqroparkın yaradılması istiqamətində çox iş görülüb. Hazırda 22 aqropark fəaliyyət göstərib, ilin sonuna kimi daha 11 aqroparkın fəaliyyətə başlaması nəzərdə tutulur. Bu layihələrin icrası nəticəsində ölkə iqtisadiyyatına 2,4 milyard manat əlavə investisiya qoyulacaq.

Regionlarda həyata keçirilən investisiya təşviqi siyasəti də öz müsbət nəticəsini verir. Bunun sayəsində bölgələrdə sahibkarlıq inkişaf edir, məhsul istehsalı artır, əhalinin işlə təminatı yaxşılaşır. Bugünədək regionlarda 400-ə qədər layihə təşviq olunub və onların nəticəsində ölkə iqtisadiyyatına 3,4 milyard manat sərməyə qoyulub. Sözsüz ki, bu sahəyə sərməyə yatırın sahibkarlara da xüsusi güzəştlər edilir. Bu da bölgələrdə sahibkarlığın inkişafına öz müsbət təsirini göstərir.

Dövlət Statistika Komitəsinin verdiyi məlumatla görə, cari ilin yanvar-avqust aylarında ölkənin iqtisadi və sosial sahələrinin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrinin əsas kapitala 862,7 milyon manat vəsait yönəldilib. Həmin dövrdə neft-qaz sənayesinə yatırılan sərmayələr azalsa da, qeyri-neft sektoruna yönəldilən vəsaitin həcmi 5,7 faiz artıb. Ümumi sərmayenin 48 faizi dövlət, 52 faizi qeyri-dövlət, yəni sahibkarlara məxsus olub. Bu onu göstərir ki, dövlətin qayğısi sayəsində sahibkarlıq yüksək səviyyədə inkişaf edib və kapital qoyuluşunda öndədir.

Aparılan iqtisadi islahatlar, ölkənin dinamik inkişafı statistik rəqəmlərdə də özünü göstərib. Cari ilin birinci yarısında ölkə iqtisadiyyatı 2,4, qeyri-neft sektoru 3,2, qeyri-neft sənayesi 15,7 faiz, ticarət dövriyyəsi 20 faizdən çox, qeyri-neft ixracı 15, kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı 13 faiz artıb.

Cari ilin yanvar-avqust aylarında sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən istehsal olunan mallar və göstərilən xidmətlər 2 faiz artaraq 30,9 milyard manat təşkil edib. Ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə qeyri-neft sektoru məhsul istehsalı 15,2 faiz artıb. Həmin dövrdə sənayədə özəl sektorun payı 82 faizə çatıb. Bu da qeyri-neft sektorunda sahibkarların lider olduğunu bir daha təsdiq edir.

Azərbaycanda həyata keçirilən islahatlar, ölkəmizin iqtisadi sahədə qazandıqı uğurlar nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən də yüksək qiymətləndirilib. Belə ki, ölkəmizin Dünya Bankının nüfuzlu “Doing Business 2020” hesabatında ən islahatçı 20 ölkə sırasına daxil edilib.

Hesabatla əsasən, Azərbaycan “Doing Business” üzrə dörd sahə üzrə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmağı əsaslandırdı. Bu sahələr əmlak qeydiyyatı, kreditlərin alınması, minorit investitorların hüquqlarının qorunması və müqavilələrin icrasının təmin edilməsidir.

Hesabatda qeyd edilir ki, paytaxtın kadastır xəritəsinin tərtib olunması və Bakıdakı hər bir fərdi torpaq sahəsinin qeydiyyatı, eləcə də mövcud sənədləşdirilmənin təkmilləşdirilməsi və daşınmaz əmlak prosedurlarının çevikliyi nəticəsində onların qeydiyyatı prosesi daha da sürətlənib. Minorit investitorların hüquqlarının müdafiəsi təfərrifin istisnadıdır əlverişsiz sazişlər üzrə məsuliyyətin direktorlar üzərinə qoyulmasında sonra güclənib. Kommersiya ilə bağlı mübahisələr yarandıqda təfərrif onlayn olaraq müdafiəçilərə göndərilər və vasitəçilik etmək üçün maddi stimül əldə edə bilərlər.

Xatırladaq ki, Azərbaycan “Doing Business 2019” hesabatında 32 pillə irəliləyərək ən islahatçı ölkələr sırasında 57-ci pillədə 25-ci yeri yüksəlmişdir. İndi isə ən islahatçı ölkə kimi 20-ci yeri tutması Azərbaycanın reytinginin ildən-ile daha da yüksəldiyini göstərir.

Rüstəm KAMAL, “Azərbaycan”

Bakıda Alman Birliyi Günü qeyd edilib

Oktyabrın 3-də Almaniyanın Bakıdakı səfirliyi ölkənin milli bayramı - Alman Birliyi Günü münasibətilə rəsmi qəbul təşkil edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, qəbulda əvvəlcə Azərbaycanın və Almaniyanın Dövlət himnləri səsləndirilib.

Səfir Volfgang Maniq tədbirdə çıxış edərək Alman Birliyi Günü'nün tarixindən danışdı.

Azərbaycan ilə Almaniya arasında mövcud əlaqələrdən söhbət açan səfir deyib ki, Almaniya Bakıda səfirlik açan ilk ölkələrdən biridir. 1992-ci ildən bəri biz iki ölkə arasında çox nailiyyətlər qazanmışıq. Azərbaycan Almaniyanın bir çox elmi-mədəni mərkəzləri fəaliyyət göstərib. Bütün bunlar ölkələrimiz arasında münasibətlərin yüksək səviyyəsindən xəbər verir. Diplomata bu əlaqələrin bundan sonra da inkişaf edəcəyinə əmin olduğunu bildirdi. Ekologiya və Təbii Sərvətlər naziri Muxtar Babayev əlamətdar gün münasibətilə alman xalqını Azərbaycan Hökuməti

adından təbrik edib. O deyib ki, bir çox beynəlxalq məsələlərdə Azərbaycanın və Almaniyanın mövqeləri üst-üstə düşür. Bu da iki ölkə arasında yüksək səviyyəli əlaqələrin olduğunu göstərir. Ölkələrimiz beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində sıx əməkdaşlıq edirlər. Ticarət dövriyyəsinə müsbət dinamika var. Azərbaycan və Almaniya təhsil, enerji, humanitar və digər sahələrdə yaxşı əlaqələrə malikdirlər.

Qəbulda rəsmi şəxslər, deputatlar, diplomatlar, media təmsilçiləri, ictimaiyyətin nümayəndələri iştirak etdilər.

Səməd SEYİDOV: “AŞ PA təkə avropalılardan ötrü deyil, həm də Avropa Şurasının hər bir üzv dövləti üçün əlindən gələni əsirsəməlidir”

Strasburqda sentyabrın 29-dan oktyabrın 7-dək keçirilən Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞ PA) payız sessiyasında Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlararası əlaqələr üzrə komitəsinin sədri, Azərbaycanın AŞ PA-da daimi nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidov terrorizm qurbanlarının müdafiəsi mövzusunda məruzə etərində çıxış edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, S.Seyidov həmin mövzu ilə bağlı məruzəyə təşəkkür edərək deyib: “Bu, çox mükəmməl və mühüm məruzədir və bizim terrorçuluğunun terifini verdiyimiz bir vaxtda təqdim edilib. Hərçənd düşünürəm ki, bu terifi tapmaq o qədər də çətin deyil. Terrorçuluq və terror aktları insanlıq üçün bir xərçəng şişidir. Biz Avropada yerləşirik və bu, Avropanın xestəliyidir. Təəssüf ki, bu ölümcül xestəliyin uyğun müalicəsini tapmaq olduqca çətindir”.

Milli Məclisin deputatı öz çıxışında qeyd edib ki, uzun müddət universitet rektoru olub. O əlavə edib: “Mənim işlədiyim dövrdə Bakının mərkəzində, metroda törədilmiş terror aktı nəticəsində gənc qız sağ qalmasını itirmişdi. Bu qolu ilə birlikdə o, bütün gözəlliyini, ümidini də itirdi, həyat onun üçün qorxunc oldu. Billirsiniz, həmin qız təminat tələb etmədi, həmkarlarından böyük dəstək istəmədi. O, ədalətli bəqərar olmasına can atırdı və hər dəfə mənim kabinetimə gələrək soruşurdu ki, nə vaxt bu barədə danışmaq imkanı olacaq”.

Məruzəçiyə xitab edən S.Seyidov çıxışına davam edib: “Xanım məruzəçi, bir daha əla məruzəyə görə sizə təşəkkürümü bildirirəm. Düşünürəm ki, bu məruzə sayəsində həmin insanları ədalətə nail ola biləcəklər. Mən sizin məruzənizi diqqətlə oxudum və onun daha bir mühüm aspektini qeyd etmək istərdim: bu sənədin ayr-ayrı hallar üçün hazırlanmasına baxmayaraq, o, dövletlər üçün çox mühümdür. Siz hər bir insanın terror qurbanı kimi əsas ehtiyaclarından danışsınız. Lakin bu əsas ehtiyaclar dövlətlərə münasibətdə də təbii edib bilər. Zənnimə, AŞ PA tək avropalılardan ötrü deyil, həm də Avropa Şurasının hər bir üzv dövləti üçün əlindən gələni əsirsəməlidir. Əgər biz dövlət terrorçuluğunu bütün dəqiqliyi ilə pisləyib bilməsək, onda AŞ PA-da fəaliyyətimizə də ehtiyac qalmır”.

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

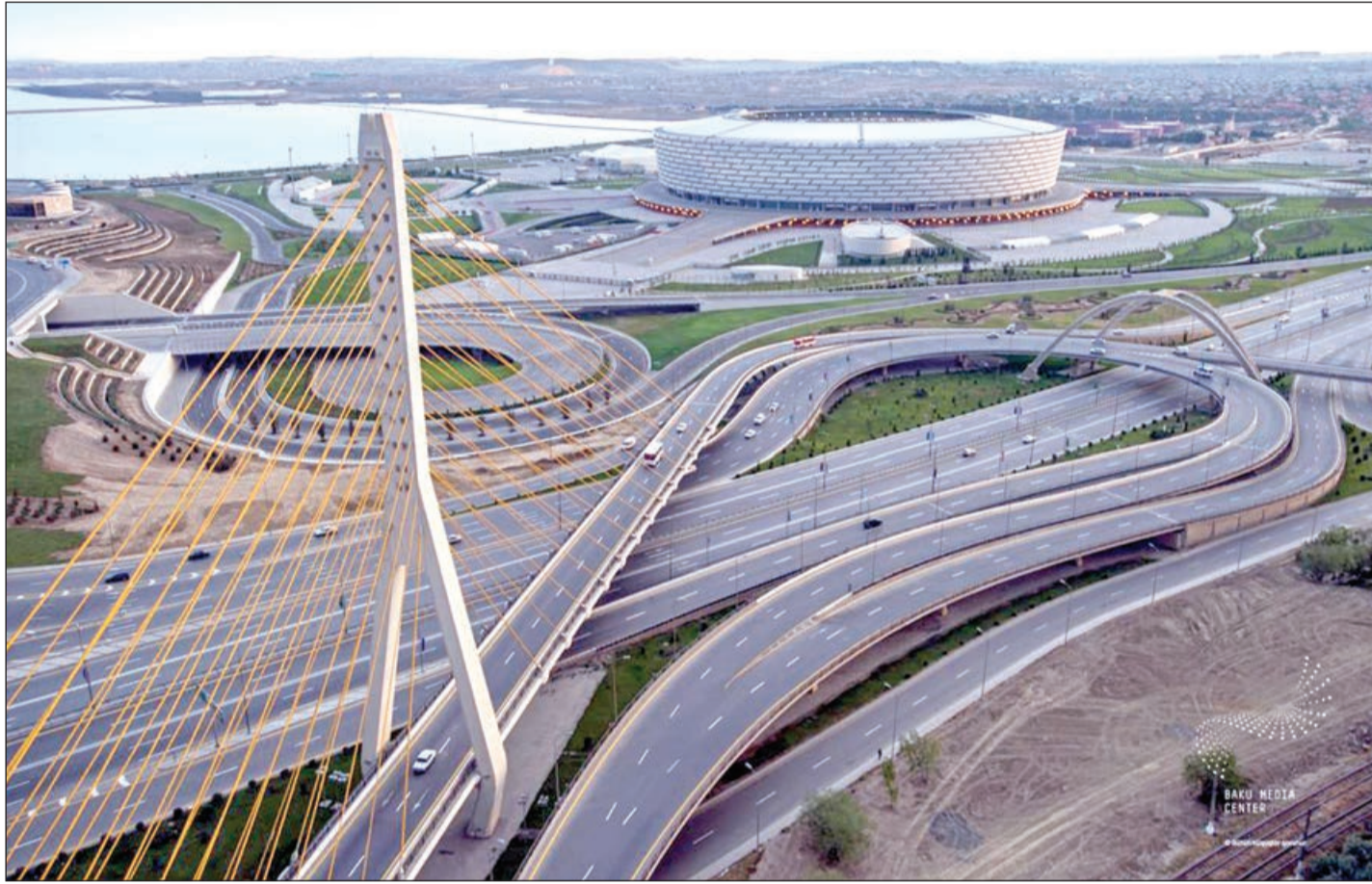
Azərbaycanda dünyanın ən mükəmməl nəqliyyat sistemi qurulur

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva sentyabrın 25-də Bakı Nəqliyyat Agentliyinin "Koroğlu" Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzinin (HUB) açılışında iştirak etdilər. Biz bir daha şahid olduq ki, bu açılış mərasimi də mahiyyət etibarilə ölkədə reallaşdırılan nəhəng layihələrin, vətəndaşların sosial rifahının, rəhbərliyin və təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə yönələn mühüm tədbirlərin bir qisminə yekun vurulmasını özündə ehtiva edən tədbirdir.

Əgər siz bütün postsövet məkanındakı ölkələrin paytaxtlarını gəzənsəniz, nəqliyyat xidmətlərinin səviyyəsi ilə maraqlansanız, Azərbaycanın ən yüksək səviyyəyə çatmaq üçün onilliklər də bəs etməz. Digər paytaxtlardakı vəziyyəti də Bakı ilə müqayisə etmək qeyri-mümkündür.

Azərbaycanda aparılan islahatların miqyasına, bu sahəyə yatırılan sərmayələrə və reallaşdırılan layihələrə çox ölkə həssas apara bilər. Ona görə ki, müasir dünyada nəqliyyat sistemləri bütün meqapolislərdə ciddi çətinliklər yaradır, bir çox meqapolislərdə isə həlli mümkün olmayan problemlərə çevrilir.

Heydər Əliyev və Ziya Bünyadov prospektlərinin kəsişmə nöqtəsi, Böyükşor qovşağı, eləcə də metronun "Koroğlu" stansiyasının yaxınlığındakı yeni Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzi ilk HUB pilot layihəsi kimi 2016-cı ildə təşkil edildi, sonradan şəhər sakinlərinin təklifləri nəzərə alındı, əhalidən gələn müraciətlərlə əlaqədar "Koroğlu" HUB 2019-cu ildə əsaslı şəkildə yenidən quruldu, burada müasir nəqliyyat infrastrukturunu yaradıldı.

Şəhərin nəqliyyat sisteminin inkişafına, müasirləşməsinə bütün ciddiliyi ilə yanaşan dövlət başçısının göstərişlərinə əsasən, Bakının əsas giriş-çıkış ərazilərində 5 böyük HUB təşkil edilmişdir. Eyni zamanda yaxın gələcəkdə şəhər və qəsəbələrdə nəqliyyat sisteminin mükəmməl fəaliyyəti üçün əlavə olaraq 6 kiçik HUB yaradılacaq.

Bütün bunları önü göstərir ki, dövlət başçısı nəqliyyat parkının müasirləşdirilməsi, sərnişinlərin marşrut avtobuslarının təhlükəsiz və rahat istifadəsinin təşkil etmək məqsədilə bir sıra layihələrin davamlı icrasına start vermişdir. Bu yeniliklərin ana xəttini və ya özünü ictimai nəqliyyat sisteminə yeni əlavə edilən Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzlərinin yaradılması təşkil edir. Bakı sahil boyu yerləşən mürəkkəb relyefə malik şəhər olduq üçün stabil və rahat işləyən nəqliyyat siste-

mini qurmaq o qədər asan deyil. Bütün böyük şəhərlərdə salınan dairəvi yolları Bakıda salmaq da asan deyil.

Paytaxtda və ölkədə qurulan nəqliyyat sistemi dünyanın müasir yol mədəniyyəti ilə harmonik vəhdət təşkil edir. Bu baxımdan atılan bütün addımlar ən adi incəlikləri belə nəzərə alır. Əgər əvvəllər belə meqapolislərdə diqqət yetirilmirdisə, indi paytaxtın yollarında salınan yeni səkilərdə gör-mə qabiliyyəti zəif vətəndaşlar üçün də şərait yaradılır. Eyni zamanda ekologiyaya və insan sağlamlığına qorunması məqsədilə yol infrastrukturunda yeniliklər tətbiq edilir. Məsələn, Hökumət evinin arxasında pilot layihə kimi velosiped yolunun salınması start verilmişdir. 100 metrlik hissəsi artıq hazırdır və indi velosiped yolunun örtüyü ilə bağlı təcrübələr aparılır. Bu yolun salınmasında əsasən yerli materiallardan istifadə edilir. Bakı şəhərində ümumilikdə 18,5 kilometr-

lik, ilk mərhələdə isə 7,5 kilometrlik velosiped yolunun salınması nəzərdə tutulub. Bu, şəhər nəqliyyatının inkişafında maliyyə tutumuna görə o qədər nəhəng layihə olmasa da, aparılan islahatların fonunda insanların sağlamlığı üçün diqqət çəkən vacib yenilikdir. Bakıda da dünyanın əksər meqapolislərində olduğu kimi, velosipeddən daha çox istifadə edəcəklər və bu, adi hala çevriləcək.

Paytaxtın ən ciddi problemlərindən biri maşınların saxlanması üçün yerlərin azlığıdır. Qeyd edək ki, bu istiqamətdə ciddi tədbirlər görülür və parklanma ilə bağlı ilk mərhələdə 600-dək yer müəyyən edilmişdir.

Yeniliklər baxımından isə "Koroğlu" Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Burada dörd platformadan ibarət avtobus terminalında müasir informasiya texnologiyaları avadanlığı, havalandırmaya sistemi ilə

təchiz edilmiş 10 gözləmə zalı ilə yanaşı mərkəzdə 5 köşk, 1 idarəetmə otağı, tibb məntəqəsi, ana və uşaq otağı inşa edilmişdir. Ətraf kənd və qəsəbələri şəhər mərkəzi ilə birləşdirən 30 müntəzəm marşrut xətti üzrə 430-a yaxın avtobusun fəaliyyət göstərdiyi mərkəzin xidmətlərindən gün ərzində 270 min nəfərə yaxın sərnişin istifadə edə biləcək. Bakı indi nəhəng meqapolisdır və bu şəhərdə gün ərzində 2,2 milyon sərnişin daşınır.

Bütünlükdə paytaxtın avtobus parkının yenilənməsi məqsədilə dövlət başçısının sərəncamına əsasən 300 yeni avtobus sifariş olunmuş və onların 168-i BNA-ya təhvil verilmişdir.

Prezident İlham Əliyev mərkəzi belə qiymətləndirdi: "Biz bu parkı mənim təşəbbüsümlə bir neçə il bundan əvvəl yaratmışıq. İndi bura gözəl bir istirahət zonasıdır. Bu da parka bitişik olan bir yerdir. Burada gözəl şərait var. Biz böyük bir ərazini ictimai yerə çevirdik. Çünki bəzi fikirlər var idi ki, burada tikinti aparılıb, binələr tikilsin. Mən icazə vermədim, dedim ki, bura vətəndaşların rahatlığı üçün ictimai zona olmalıdır. İndi bura böyük ərazidir. Şəhərin mərkəzində yeni gözəl istirahət və nəqliyyat mərkəzi yaradılıb".

Ölkənin nəqliyyat infrastrukturunda tətbiq edilən yeniliklər, islahatlar epizodik xarakter daşıyır və qisməddəti deyil. Bütün işlər mərhələli və davamlıdır. İslahatlar artan xətlə reallaşdırılır. Son nəticədə şəhər daxili və şəhərlərarası avtobuslar, metro və dəmir yolu nəqliyyatı kimi ictimai nəqliyyat növlərini birləşdirən və onların arasında daşımaları asanlaşdıran mükəmməl nəqliyyat infrastrukturunu yaradırdı. HUB konsepsiyası özünü tam doğruldu, bu sistem mükəmməl və qürsuzdur.

Bahadır İMANQULİYEV,
"Azərbaycan"

Hədəf insanların güzəranını daha da yaxşılaşdırmaqdır

Ardıcıl islahatlar dövlət başçısının verdiyi vədlərin əməli işlə təsdiqləndiyini göstərir

Əvvəli 1-ci səh.

Bu il sentyabrın 20-də Heydər Əliyev Mərkəzində "Əsrin müqaviləsi"nin 25 illiyi və Neftçilər Günü münasibətilə keçirilən mərasimdə dövlət başçısı demişdir: "Neft, qaz tükənən sərvətlərdir. İntellektual potensial, bilik, savad, səriştə, təcürbə isə dəyişməz sərvətdir. Bu təlimlərdən keçmiş Azərbaycan vətəndaşları, mütəxəssisləri bu gün çox böyük işlər görürlər. Ölkəmizin inkişafına böyük töhfə verirlər. Neftdən əldə edilmiş gəlirlər ölkə iqtisadiyyatının inkişafında istifadə olundu. İnfrastruktur tamamilə yeniləndi. Yaxınlaşdıran, 1994-cü ildə bizim infrastrukturumuz nə vəziyyətdə idi, bu gün nə vəziyyətdədir. Bu gün Azərbaycan qazlaşdırma 96 faizdir. Biz ən ucuz dağ kəndlərinə qaz xətləri çəkməmişik və bu proses davam etdirilir... O illərdə ölkəmizin yarısı işıqsız qalırdı. Bakı şəhərinin özündə işıqsız qalırdı. Hətta bəzi hallarda saat 12-də televiziya kanalları da fəaliyyətini dayandırdı ki, vətəndaşlar elektrikdən istifadə etsinlər. Artıq 3 min meqavata yaxın yeni enerji gənəliyi gücləri yaradılıb və biz nəinki özümlü təmin edirik, ixrac da edirik".

Azərbaycanı digər ölkələrə, respublikanın şəhər və rayonlarını bir-biri ilə bağlayan avtomobil yolları öz yerində, son illərdə yüzlərlə kilometr kəndarası yollar da çəkilib. Yol isə həm rahatlıq, həm abadiyyət, həm də inkişaf deməkdir. Bu, o deməkdir ki, insanlar vaxt itirmədən mənzilbaşına çatırlar, kəndlilərin yetişdirdiyi məhsul bazarlara gedən yollarda ləngimir, bölgələrimizə maraqlı turistlərin sayı artır.

İstər böyük şəhərlərdə, istərsə də kəndlərdə əhalinin su sarıdan çəkdiyi çətinliyə də son qoyulub. Əhalinin 75 faizi dayanıqlı içməli su ilə təmin edilir və bu istiqamətdə aparılan işlər də davamlıdır.

Şərhə ehtiyacı olmayan faktırdır ki, Azərbaycan dövləti neftdən əldə olunan gəlirləri ilk dəfə qaçqın və məcburi köçkünlərin yaşayış şəraitinin yaxşılaşmasına yönəltdi. 2007-ci ildə ölkə ərazisindəki son çadır şəhərciyi də ləğv olundu. Məcburi köçkünlər üçün salınan şəhərciklərin sayı 105-ə çatıb. Bu şəhərciklərin bir çoxunun açılışında Prezident İlham Əliyev iştirak edib.

İnsanların xoş güzəranı üçün görülən bu və digər genişmiqyaslı, çoxşaxəli işlər dövlət başçısının "Mən hər bir azərbaycanlının Prezidentiyəm", "Azərbaycan dövlətinin siyasətinin mərkəzində vətəndaşların maraqları dayanır" sözlərini əyani təsdiqləyir.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

TAP: "Yunanıstan, Albaniya və İtaliyada xəndəkqazma işlərinin 99 faizi yekunlaşıb"

Azərbaycan təbii qazını Avropaya nəql edəcək Transadriatik (TAP) qaz boru kəmərinin inşası çərçivəsində Yunanıstan, Albaniya və İtaliyada xəndəkqazma işlərinin 99 faizi tamamlandı.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə boru kəmərinin operatoru olan TAP AG şirkəti məlumat yayıb.

Qeyd edək ki, TAP-in quru hissəsinin inşası üzrə İtaliyada boruların tikintisinə başlanılıb. Melendugno şəhərindəki 1,5 kilometrlik mikrotunelin inşası aprelin sonunda turist fəaliyyətləri və sahilboyu ətraf mühitə heç bir təsir və ya müdaxilə olmadan tamamlandı. Boru kəmərinin İtaliya hissəsinin və qəbul terminalının tikintisinin tamamlanması üzrə işlər davam edir. Hazırda qəbul terminalının inşasının 32 faizi yekunlaşıb. Həmçinin TAP-in İtaliyada keçəcək təxminən 8 kilometrlik hissəsində boruların 3 kilometrində xəndəyər endirilib.

TAP-in quru hissəsinin inşası çərçivəsində Yunanıstan, Albaniya və İtaliya marşrutunda boruların 99 faizi torpağa basdırılıb. İlin sonuna kimi Yunanıstan və Albaniya marşrutunda boruların 100 faizi torpağa basdırılacaq. Yunanıstan, Albaniya və İtaliyada boru kəməri marşrutunun 97 faizində torpaq örtüyü bərpa edilib, boruların 99 faizi marşrut xə-

ti boyunca düzülüb. Üç ölkədə boruların 99 faizi qaynaqlanıb.

Avqustun TAP qaz boru kəməri layihəsi üzrə işlərin - mühəndis, təchizat və tikinti işləri də daxil olmaqla 89,3 faizi icra edilmişdir. Həmçinin TAP konsorsiumu təbii qaz tedarükçülərinin maraqlarını ifadə etməyə imkan verəcək bazar sınaqlarına da başlayıb. Məqsəd sonrakı mərhələdə TAP-in genişləndirilməsi imkanlarını araşdırmaqdır.

Boru kəmərinin inşası üzrə Albaniya sularında dəniz borularının tikintisi artıq başa çatıb. Boru kəmərinin dəniz hissəsi Albaniya və İtaliya sahillərini bir-birinə birləşdirəcək və uzunluğu 105 kilometr olacaq. Adriatik dənizində boruların 37 kilometrli Albaniya, 25 kilometrli İtaliya, 43 kilometrli isə beynəlxalq sulara düşəcək. Boru kəməri dənizdən 810 metrəndən çox dərinlikdəki hissəsindən keçəcək, 36 düymlik xəttin inşasında ümumilikdə 100 min ton ağırlığında təxminən 9 min boru istifadə olunacaq. "Saipem" dənizdəki tikinti işləri üçün təqribən 10 gəmidən istifadə ediləcək.

TAP-in ötürücülük qabiliyyəti ildə 10 milyard kubmetr olan ilk layihəsi üzrə bir Kipoida (Yunanıstan), digəri isə Fierde (Albaniya) olmaqla ümumilikdə 2 kompressor stansiyasının inşasına 2017-ci ilin birinci yarısında başlanılıb və işlər

qrafik üzrə davam etdirilir. Kompresor stansiyaları ilə yanaşı, həmçinin Albaniyanın şərqində Bilisht regionunun yaxınlığında ölçmə stansiyasının tikintisi də aparılır. Kompresor və ölçmə stansiyalarının tikintisi təxminən 2 il müddətində başa çatdırılacaq. Bundan sonra isə ilkin istismara hazırlıq və tam istismara verilmə üzrə yoxlamalar keçiriləcək. Təxminən 6 ay müddətində aparılacaq bu əhəmiyyətli yoxlamalar yeni qurğuların tam işlək, eləcə də təbii qazın nəqli üçün təhlükəsiz və hazır olub-olmadığını göstərəcək. Lazımı turbokompresorlar isə "Siemens" şirkəti tərəfindən istehsal olunub.

Xətrilərdən qorunmaq üçün kapital xərcləri 4,5 milyard avrodur. Boru kəməri Avropanın üç ölkəsinin ərazisindən - Yunanıstan, Albaniya və İtaliyadan keçir. TAP-in ilkin ötürücülük qabiliyyəti ildə 10 milyard kubmetr olacaq və bu həcm gələcəkdə 20 milyard kubmetrədək artırılmasına nəzərdə tutulur.

Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundakı "Şahdəniz-2" yatağından hasil olunaçaq qazı Türkiyəyə və bu ölkədən də Avropaya daşıyacaq 3 min 500 kilometr uzunluğundakı "Cənub qaz dəhlizi"nin tərkib hissəsi olan TAP Cənubi Qafqaz Boru Kəməri və TANAP-in davamı olub "Şahdəniz-2"dən hasil olunaçaq qazı Yunanıstan və Albaniya vasitəsilə, Adriatik dənizindən keçməklə İtaliyanın cənubuna, oradan da Qərbi Avropaya çatdıracaq. Boru kəmərinin uzunluğu 878 kilometr, diametri isə 48 düymdür. TAP boru kəmərinin ən aşağı hissəsi dəniz səviyyəsindən təxminən 820 metr dərinlikdə, ən yüksək hissəsi Albaniya dağlarında 1800 metr hündürlükdən keçir. TAP-la Avropaya ilk qazın verilməsi 2020-ci ilə planlaşdırılır.

Boru kəməri TANAP ilə birləşəcək və Yunanıstanın Türkiyə ilə sərhəddə yerləşən Kipoi ərazisindən başlayacaq. Kəmərin buradan Yunanıstan və Albaniya ərazisinə qədər edərək şərqdə Qərbi Adriatik dənizi sahillərinə doğru istiqamətlənəcək və İtaliyanın Puqlia bölgəsində sahile çıxacaq. TAP "Snam Rete Gas" şirkətinin istismar etdiyi İtaliyanın qaz nəqliyyatı şəbəkəsinə birləşəcək. Layihə Azərbaycan qazının İtaliya, Almaniya, Fransa, Böyük Britaniya, İsveç və Avstriya kimi böyük Avropa bazarlarına çatdırılması üçün böyük imkanlar yaradır.

TAP-in səhmdarları belədir: BP (20 faiz), SOCAR (20 faiz), "Snam S.p.A." (20 faiz), "Fluysys" (19 faiz), "Enagas" (16 faiz) və "Axpo" (5 faiz).

Dövlət dəstəyinin bəhrəsi

"Ağ qızıl" tayaları sıralanır

Əvvəli 1-ci səh.

Görürsünüz, torpaq zəhmətimizi itirməyib. Bəzə zamanı aqrotexniki tədbirləri vaxtında yerinə yetirdiniz. Sahəni alaqdan vaxtında təmizlədiniz, gübrəni vaxtında verdiniz, suvarmanı, kultivasiyanı gecikdirmədiniz. Bu da nəticəsi. İnşallah, hər hektardan orta hesabla 40 sentner məhsul götürə biləcəksiniz.

Baş aqronom pambıqçıqan maşınlar bizi yaxınlıqda onları yüksək keyfiyyətdən söz açdı. Dedi ki, ABŞ istehsal olan bu maşınlar itkiyə yol vermir. Kabinəsinde monitoru, soyuducusu var. Spindelləri avtomatik qaydada yumaq üçün 1000 litrlik su çənəni 14 litr texniki şampun qatılır. Hər birinin qiyməti 500 min manatdan çoxdur. Sağ olsun dövlət başçısı. Onun tapşırığı ilə alıb gətirib bizə də veriblər. Gördüyünüz nəqliyyat traktorları da, lafetlər də 6-7 il

qalmayacaq, kombaynlar kənara çəkilən kimi hamısını yığib lafetlərə tökəcəyik" dedi.

Sahədən çıxandan sonra yolumuz yenə "P-Aqro" MMC-nin həyatından düşdü. Ayrı-ayrı pambıq tarlalarından gələn dolu lafetlər növbə ilə qapan-tərəzidə çəkilir, laborant Şəbnəm Atmalıyeva lafetlərdən nümunə götürərək cihazlar vasitəsilə məhsulun nəmlik və təmizlik dərəcəsinə yoxlayır, boşaldılan pambıq transportyorlarla tayalara vuruldu.

"P-Aqro" MMC Salyan filialı üzrə sentyabrın sonuna 1500 tondan çox məhsul tədarük edilmişdir. Hər gün sahələrdən 150-170 ton "ağ qızıl" yığılır. Mütəxəssislər hələlik hər hektardan 30 sentner məhsul əldə olunduğunu bildirir və sənvinciləri gıztırmırdılar. Niyə də gıztırdıydılar. Axi fermerlərin, torpaq mülkiyyətlərinin əldə etdikləri nailiyyətdə onların da əməyi az olmasındır.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

REGIONLAR

Quruculuq işləri davam edir

Sənaye potensialı yüksək olan Mingachevir uğurlarını artırır

Bozdağın qoynunda salınmış, yurdsevər insanların əqli, zəkasi, zəhməti ilə tikilib-qurulmuş Mingachevir bu gün daha gözəl, daha füsunkardır. Bu payız günlərində şəhər zümrütlü libası, al-əlvən çiçəkləri, yaraşlıq park və xiyabanları, abad küçə və prospektləri, nümunəvi yaşayış məhəllələri ilə göz oxşayır, könül rahatlığı yaradır. Mingachevirin tikilib-qurulması, müasir bir sənaye şəhərinə çevrilməsi Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə sıx bağlıdır. Prezident İlham Əliyevin davamlı qayğısı sayəsində indi Mingachevir yeni intibah dövrünü yaşayır. Şəhərdə yeni sosial infrastruktur layihələri uğurla reallaşdırılır.

elektrik enerjisi istehsal edilmişdir. Stansiyada idarəetmə mərkəzi ilə birlikdə yeni inzibati bina inşa olunmuşdur. Yeni kompressor stansiyası, 330 kilovotluq qapalı yarımstansiya, azot və oksigen səxləri tikilib, "SES silsiləsi" MMC-də 2 ədəd hidroqrafiqat və onlara aid köməkçi avadanlıqlar, 2 ədəd güc transformatoru cari təmir olunmuşdur.

Şəhərin sənaye potensialı ilə dən-ile güclənir. "Azneftmas" və "Mingachevir maşınqayırma zavodu" ASC-lər, "Mingachevir Tekstil", "Hteç invest" və "ASK izolit" MMC-lər ahəngdar fəaliyyətləri ilə şəhər iqtisadiyyatına sanballı töhfələr verirlər.

Ermənistanın işğalçı siyasəti nəticəsində doğma dedə-baba torpaqlarından didərgin salınmış 20243 nəfər məcburi köçkün Mingachevirdə məskunlaşmışdır. Şəhər rəhbərliyi onlara doğma və isti münasibət göstərir, sosial-məişət problemlərinin həllində köməyi əsirgəmir.

Lazım QULİYEV,
"Azerbaijan"

Abadlıq-quruculuq işləri inamla davam etdirilir. Mütərəqqi texnologiyalar əsasında qurulan yeni istehsal və emal müəssisələri hesabına şəhərin sənaye potensialı aydan-aya daha da güclənir. Yeni ünlən tapmış sənaye parkının fəaliyyəti bu baxımdan xüsusi diqqət çəkir. Burada istehsal olunan pambıq ipliyinin təxminən 80 faiz ixrac edilir. Sənaye parkı şəhər sakinlərinin ürayınca olan layihə-

dir. Hələlik burada 680 nəfər çalışır. Sənaye parkı tam istehsal gücü ilə işləyəndə, nəzərdə tutulan 8 fabrik fəaliyyətə başlayanda burada çalışanların sayı 5 min nəfərdən çox olacaqdır.

aparılır. "20 Yanvar" abidəsi şəhərlərimizin əziz ruhuna ehtiram əlaməti olaraq yenidən qurulmuşdur. N.Nərimanov və Naxçıvan küçələrində binaların fasadları təmir olunmuş, giriş qapıları quraşdırılmışdır. Azərbaycan İstilik Elektrik Stansiyası massivindəki Cəmil Əliyev və Naxçıvan küçələrindəki, Sahil yaşayış massivindəki Vaqif Abdullayev küçəsindəki çoxmərtəbəli binaların dam örtükləri təmir olunmuşdur.

Sol sahil massivində şəhərin ən böyük yaşayış sahəsi olan 127-ci məhəllədə bərpa işləri aparılmışdır. Şəhər rəhbərliyinin təşəbbüsü ilə başlanan "Nümunəvi məhəllə" layihəsi uğurla davam etdirilir. Artıq müxtəlif yaşayış məsivlərində 17 nümunəvi məhəllə yaradılmışdır. Məhəllələrin sakinləri göstərilən qayğıdan, yaradılan şəraitdən çox məmnundurlar. N.Nərimanov küçəsindəki 36

saylı binanın sakini Şahid Nəbiyev bu barədə dedi: - İndi bizim məhəllə də nümunəvi məhəllələr sırasındadır. Burada xeyli iş görülüb. Həyətdə asfalt döşənilib, səkilər düzəldilib, binaların girişlərinə qapılar quraşdırılıb, ətrafda yaşillıq salınıb, uşağ ayaqlarına mərkəzi yaradılıb. Bütün bunlar hər birimizdə hədsiz razılıq doğur. Qayğı və diqqət görə məhəllə sakinləri andından respublika Prezidenti İlham Əliyevə teleqram

verub minnətdarlığımı bildirdim. Şəhər icra hakimiyyətinin başçısı İlham İsmayılova təkcə sayyar qəbüllərdə deyil, digər yerlərdə görüşlərdə də sözümlü deyib, istədiyimiz köməyi alır. Ona tez-tez ictimai yerlərdə rast gəlirik. Şəhərin enerji istehsalı müəssisələrində də modernləşmə və əsaslı yenidənqurma işləri davam etdirilir. Azərbaycan İstilik Elektrik Stansiyasında cari ilin birinci yarısında 3.9 milyard kilovat-saat

Şabran regional yun və boyaq bitkilərinin tedarüku məntəqəsi ildə 300 ton yun qəbul edəcək

"Azərxaçça" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Şabran regional yun və boyaq bitkilərinin tedarüku məntəqəsində fermerlərdən yun tedarüku davam edir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu ilin may ayından fəaliyyətə başlayan tedarük məntəqəsi üçün yun Abşeron, Xızı, Siyazan, Şabran, Quba, Qusar və Xaçmaz rayonlarındakı fermer təsərrüfatlarından alınır. Yun fermerlərdən əlavə dəyər vergisi daxil olmaqla, 2 manata qəbul edilir.

Yunun alınması tedarükçülər tərəfindən yerlərdə, həmçinin birbaşa məntəqənin özündə həyata keçirilir.

Regional məntəqəyə gətirilən məhsul rənginə və ölçüsünə görə çeşidlənir. Yun çeşidləndikdən sonra kipləşdirilərək, üzərinə xüsusi yarıqlar vurulur. Həmin yarıqlarda yunun rəngi, qəbul tarixi, hansı rayondan alındığı, çəkisi, növü, qaba və incəliyi, nəmliyi barədə məlumatlar əksini tapır. Məntəqədə kipləşdirilmə yun Sumqayıtdakı Yunəyirici-Boyaq Fabrikinə təhvil veriləcək.

Məntəqənin əməkdaşı Xanbala Əbilov AZƏRTAC-ın bölgə müxbirinə bildirdi ki, tedarük zamanı xalça toxunması üçün iplik istehsalına yararlı olan yunun qəbuluna üstünlük verilir. Belə ki, iplik istehsalı üçün yalnız ildə bir dəfə qırılan, uzunluğu 8 santimetr olan yunun qəbulu həyata keçirilir. İplik istehsalına yararlı olmayan yun isə yuyularaq xammal kimi satışa çıxarılacaq.

Şabran regional yun və boyaq bitkilərinin tedarüku məntəqəsində ildə 300 ton yun qəbulu nəzərdə tutulub.

Kür çayına körpə balıqlar buraxılıb

Tovuz rayonunda xüsusi müəssisələrdə yetişdirilmiş balıq körpələri Kür çayına buraxılıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, Kür çayının sahilində keçirilən tədbirdə bir neçə saat ərzində çəkisi 100 qramadək olan minlərlə balıq körpəsi xüsusi avadanlıqlar vasitəsilə çaya ötürüldü.

Bu ilin sonunadək, ümumilikdə, 400 minadək balıq körpəsi buraxılması planlaşdırılır. Məqsəd ölkənin təbii su hövzələrində balıq populyasiyasını tənzimləmək, balıq məhsullarının əhalinin tələbatına uyğunlaşdırılmasına dəstək vermək və balıq ehtiyatlarının qorunmasının zəruriliyini təşviq etməkdir.

Gənclərin sevimli ünvanı

Qusarda həyata keçirilən abadlıq-quruculuq işlərinin miqyası genişlənməkdədir. Asfalt küçələr, yaşillıq zolaqları, yeni istirahət parklarının yaradılması, binaların fasadının yenilənməsi və digər işlər rayonun simasını xeyli dəyişdirib. Ölkəmizin şimal qapısı sayılan Qusarda yerli memarlıq üslubu baxımından fərqlənən rayon icra hakimiyyətinin inzibati binası, Heydər Əliyev Mərkəzi və sosial obyektlər yaraşığı ilə diqqət çəkir.

Rayonda Heydər Əliyev Mərkəzi Prezident İlham Əliyevin xeyir-duası ilə 2012-ci ildə fəaliyyətə başlayıb. 2 hektar sahədə Heydər Əliyev Mərkəzi, uşağ ayaqlar meydanı, ictimai iaşə obyektini inşa olunub. Heydər Əliyev Xatirə Kompleksi ərazisində geniş abadlıq işləri aparılıb, yaşillıq zolaqları salınıb. Burada insanların ilin bütün fəsilərində istirahət üçün hər bir şərait yaradılıb.

Heydər Əliyev Mərkəzi ikimərtəbəli, ümumi sahəsi 1420 kvadratmetrdir. Mərkəzdə 118 sayda foto və sənədlərdən ibarət eksponatlar Ümummilli Liderin həyatı və siyasi fəaliyyətinin müxtəlif dövrlərini əhatə edir.

Birinci mərtəbədə Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərlik etdiyi illəri, ölkəmizin müxtəlif bölgələrinə, o cümlədən Qusara səfərlərini, rayon ictimaiyyəti ilə görüşlərini əks etdirən fotoqrafiyalar yer alıb.

Mərkəzə gələnler fotolara xüsusi maraq göstərirlər. Foto və sənədlərdən ibarət eksponatlar xatirələri canlandırır. Vaxtilə Heydər Əliyevlə görüşmüş insanlar şəkillər qarşısında saatlarla dayanır, xəyalən həmin günlərə qayıdılar. 8 foto-eksponat stendi Ulu Öndərin zəngin irsinin müxtəlif meqamlarını özündə əks etdirir.

Mərkəzdə 8 lövhə var. Həmin tablolarla Ümummilli Liderin siyasi fəaliyyəti, sadəcə insanlarla görüşləri, çıxışları, Qusara etdiyi səfərləri yer

naqlarla bağlı çəkilişlər də burada geniş yer alıb. Mərkəzdə fəaliyyət göstərən kitabxananın çox hissəsi elektronlaşdırılıb. Kompüterdən istifadə etməklə istənilən elektron kitab oxumaq mümkündür. Burada internet-klub və kafe də fəaliyyət göstərir. İstirahət zamanı gənclər ora yığılır, fikir mübadiləsi çay və kofe süfrəsində davam etdirilir.

Azərbaycana işgüzar səfərə gələn xarici qonaqlar mərkəzdə olur, buradan xoş təəssüratla ayrılırlar. Latviya, Litva, Polşa, Rusiya, Belarus, Türkiyə və digər ölkələrdən gəlmiş nümayəndə heyətləri mərkəzi ziyarət etmişlər. Qonaqlar mərkəzin "Xatirə kitabına" öz ürok sözlərini yazmışlar. Kitabı vərəqlədikcə insanların Heydər Əliyev irsinə marağının bir daha şahidi olursan. Mərkəzin kollektivi müxtəlif dillərdə filmlərin kataloqunu hazırlayıb. Ulu Öndərin həyat və fəaliyyətini özündə əks etdirən kitablar sergilənmək üçün xüsusi lövhələrdə yerləşdirilib. Heydər Əliyev ömrünün müxtəlif anlarını canlandıran filmlərin xarici dillərə tərcümə variantlarının çoxu qusarı xarici dil müəllimləri tərəfindən icra edilib.

Mərkəzdə xalçaçılıq və rəssamlıq dərəcələri fəaliyyət göstərir. Xalçaçılıq dərəcə

yində məktəbli qızlar şənbe və bazar günləri xovsuz milli xalça növü olan sumaxın toxunmasının sirlərinə yiyələnirlər. Dərnəyin rəhbəri Natəvan Vərdixanova bildirir ki, qızlar toxuculuğu həvəslə dyrenirlər. Hazırda dərəkədə 8-12 şagird təlim keçir. Qızlarımızın əl işləri rayonda və regionda keçirilən tədbirlərdə sergilənir və uğur qazanır.

Rəssamlıq dərnəyinin rəhbəri Kəmalə Daşdanovadır. Şagirdlər burada rəsm dərsləri alır, dərəkədə dekorativ sənət nümunələrinin sirlərinə yiyələnirlər. Dərəkə rəssamlarının əl işləri "Bölgələrdən-bölgələrə" festivalında xüsusi mükafata layiq görülüb. "Ölkəmizi tanıyaq" deyi altında müxtəlif bölgələrə səfər edən gənclər dərnəyin rəsmilərini özləri ilə apararaq nümayiş etdirmişlər.

Mərkəzdə qızlardan ibarət "Ləzginka" rəqs qrupu da fəaliyyət göstərir. Həftənin şənbe və bazar günləri meşgələlər keçirilir. Məşgələləri rəqs müəllimi Aysel Rüstəmovaya aparır. Qrupun 12 üzvü var.

Mərkəzin missiyasının bir di müxtəlif yerlərlə turların təşkilidir. Belə ki, 31 Mart, 20 Yanvar, 9 Noyabr və digər tarixi günlərdə gənclərin Quba, Şamaxı, Bakı və başqa şəhərlərə səfərləri təşkil olunur. Mərkəzin digər ziyarətçiləri yeni ailə quranlardır. Gənclər arasında belə bir ənənə yaşamaqdadır. Gənclər ailə həyatının başlanğıcı olan nikah mərasimini bu mərkəzdə keçirirlər.

Milyonlar üçün yaşanmış ömür talelərinin çirəyinə çevrilir. Bu gün qusarlıların qəlbində əbədi yaşayan Heydər Əliyev dühəsi hələ neçə nəsillərin həyat yoluna işiq salacaq.

Akif ƏLİYEV,
"Azerbaijan"

Mədəniyyət

● Xalq yaradıcılığı: milli rəqslərimiz

Şərur yallıları

Bu milli oyunun Naxçıvanda 100-dən çox növü olub

Elə ki hava qaraldı, gecənin bağırmı dələn bir səs yüksəlir göyə - "Yallı"nın səsi. Onda nə hikmət, nə ululuq varsa adamı tez ofsunlayır, sehrinə salır. Nağarının səsi dağlarda, daşlarda əks-səda verir. Hay-harayın kəndləri bürüdüyünün şahidi olursan, qollar çarpazlaşır, ayaqlar şimsəkəndə sanki güc alır, musiqinin adamı yerindən oynadan xoş sədələri otafra yayılır. Oğuz elinin oğulları mağar boyu halay qurur, yallı tuturlar.

Yaşlı nənələr, sinəsi sazlı-sözlü babalar - müdriklik müjəssəməsi olanlar da nişanlıdır ki, qədimlərdə də belə olub: Şərur elinin toyları təmtəraqlı keçib. Bütün məclislərdə elimizin gözəl rəqsi olan "Yallı"ni hamı gövç ilə oynayıb. Toy yallı ilə başlayıb, elə onunla da sona çatıb. Şərurda əsərlər tapılır ki, bütövlük, birlik simvolu olan, vətənpərvərlik, mübarizlik təlqin edən bu qədim rəqsi oynamağı bacarmasın. Elə "Yallı" Şərur elinin "milli emblem"idir" aforizmi də bu mənada yaranıb. Həm də ona görə ki, Şərur deyiləndə folklorumuzun bu qədim növü yada düşür.

Müasir dövrdə, mədəniyyətlərin qovuşmasında, inteqrasiyasında yallılarımız da milli-mənəvi dəyərlərimiz kimi, sərhədlər aşır heyret yaradır. Şərurda fəaliyyət göstərən folklor ansamblları incəsənətimizin bu nadir növünü qoruyub saxlayaraq yadadır, nəsilənd-nəslə uğurla əmanətləyirlər.

Yallılar milli pasportumuz olan tarixi abidələrimiz qədər dəyərlidir. Səs-sorağı sərhədləri aşır Şərur yallısının. 1924-cü ildən fəaliyyətə başlayan "Yallı" folklor ansambli böyük səhnəyə 1936-cı ildən çıxıb. 1938-ci ildə Moskvada keçirilən

Azərbaycan mədəniyyəti və incəsənəti öngünlüyündə doğurduğu rezonans isə o zaman dahi bəstəkarımız Üzeyir bəy Hacıbəylinin bu münasibətlə kollektivə göndərdiyi təbrik teleqramında da öz əksini tapıb.

Bu qədim el sənətinə yadegan kollektiv Azərbaycan tarixinin dirçəliş mərhələsinin başlanğıcından fenomenal şəxsiyyət olan Heydər Əliyevin diqqət və qayğısı sayəsində hələ sovetlər dönəmində ümumittifaq miqyaslı tədbirlərin fəal iştirakçısına çevrilib.

Yallılarımız Azərbaycanın milli mədəniyyətinin, folklorunun gözəl incisidir. Yallılar Azərbaycanın bir çox bölgələrində yayılıb və inkişaf edib. Amma yallının çox növü Şərurda daha geniş yayılıb: "Şərur yallısının çox böyük tarixi var. Bir əsrə bərabər yaş oyan bu rəqs növü günümüzədək qorunub saxlanılıb. Məqsədimiz yallılarımızı gələcək nəsillərə təqdim etməkdən ibarətdir. "Şərur" yallı ansambli əvvəllər kiçik qrup şəklində olub. Sonradan dahi bəstəkar Üzeyir bəy Hacıbəylinin SSRİ Ali Sovetinə bu rayonun deputatlığı namizədliyi ilə irəli sürülüb. Onun seçiciləri ilə görüşə gəlməsi zamanı konsert proqramı təşkil

olunub. Orada yallı da oynanıb. Bu qədim rəqs növü bəstəkarın xoşuna gəlib. Deyib ki: "Azərbaycanda da yallılar var. Amma yallı Şərurda doğulub. Yallının məkanı Şərurdur".

Bələ gözəl fikirlər müəyyən zamanlarda Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən deyilib. Bakıda keçirilən tədbirlərdə iştirak edəndə, Ulu Öndərin bizim kollektivə yaxınlaşdıqları xatırlıdır. "Şərur" yallısı bizim üçün, bugünkü və gələcəyimizdir. Şərur yallılarını qoruyub saxlamalıyıq".

"Şərur" yallı ansambli nainki Azərbaycanda, olanda kanarda, dünyanın bir çox ölkələrində keçirilən folklor festivallarına qatılıb. Keçmiş SSRİ dönəmində Almaniyada, Macarıstanda, Polşada olan ansambli 2000-ci ildə Misir Ərəb Respublikasında keçirilən folklor festivallarında iştirak edib. Kollektiv orada yüksək çıxışına görə "Qızıl açar" mükafatına layiq görüldü. Mədəni əlaqələr genişləndikdən sonra demək olar ki, kollektiv bir qayda olaraq, hər il Türkiyəyə dəvət olunur, folklor festivallarında iştirak edir.

Ansamblin üzvlərinin əksəriyyəti Azərbaycan və Naxçıvanın fəxri adlarına layiq görüldü. Onların arasında Prezident mükafatçıları da var.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talıbov Şərur yallıları haqqında fikirlərini belə ifadə edib: "Naxçıvanın üç incisi bizim üçün xüsusilə əzizdir: Əshabi-Kəhf, Gəmiqaya və Şərur yallıları".

Mənbələrdə göstərilir ki, "Yallı" rəqs növünün tarixi çox qədimdir: yazılı mədəniyyətdən əvvəlki dövrlərə təsadüf

edir. Oğuz ellərinin həyat tərzi, məişəti, dünyagörüşü "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının boylarında sözlə, fikirle, yallılarda isə rəqlə, ritmlə, hərəkətlərlə ifadə olunur. Mütəxəssislərin fikrincə, bir vaxtlar Şərur bölgəsində yallının 100-dən çox növü olub: "Çolağı", "Üç addım", "Köçəri", "Döna Yallı", "Qaz-qazi", "El Yallısı", "İki ayaq", "Qaladan-qalaya", "Şərur" və s.

Onların bir qismi toy mərasimlərində, el şənliklərində yaşadıqları bugünkü gəlib çıxıb. Şərur yallısının qorunması, yaşadılması və təbliğində "Şərur" yallı ansambli-nin mühüm rolu olub.

1972-ci ildə Almaniyada Demokratik Respublikasında folklor festivalı keçiriləndə "Şərur" yallı ansambli-nin həmin tədbirə Xalq artisti Əminə Dilibazi hazırladığı. Məşhur rəqqasə xatirələrində yazır: "Mən bildim ki, bizim yallı mədəniyyətimiz Naxçıvanda - Şərur torpağındadır. Biz ora - Almaniyaya elə bir folklor nümunəsi aparmalıyıq ki, üstündə xalqımızın möhürü olsun. Bu, Şərur yallısı idi".

Həmin il ansambli SSRİ Ali Sovetinin fəxri fərmanı ilə təltif olunur. Kollektivə xalq yallı ansambli statusu verilir. 1984-cü ildə Polşanın Zelonayaya Qora şəhərində təşkil olunan beynəlxalq festivala qatılan ansamblin fəaliyyətini əks etdirən "Şərur yallısı" sənədli filmi çəkilir. Kollektivin bu uğurlarında Əminə Dilibazi, Əlibaba Abdullayev, Xumar Zülfiqarova, Qəmər Almaszadə, Kamil Dadaşov, Roza Cəlilova kimi Azərbaycanın tanınmış musiqi və rəqs ustalarının böyük xidmətləri olub. Müstəqillik dövründə ansambli daha böyük uğurlara imza atır. Kollektiv 1997-ci ildə

Türkiyənin İsgəndərün, 1998-ci ildə Bayburt şəhərində keçirilən Dədə-Qorqud festivallarında uğurla çıxış edir. 2001-ci ildə Misirin paytaxtı Qahirədə XII Beynəlxalq Folklor Festivalında da yüksək sənət nümayiş etdirir. Bu gün Şərur rayonunda "Şərur qönçələri" "Uşaq yallısı", "Gənclər yallısı" və "Nurani yallısı" fəaliyyət göstərir.

"Naxçıvan-Şərur el yallıları" kitabı da xalq musiqi və xoreografiya incələrinin qorunub saxlanması və gələcək nəsillərə çatdırılması baxımından xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Naxçıvan Muxtar Respublikasının əməkdar mədəniyyət işçisi Əkrəm Məmmədli deyir ki, yallıların əksəriyyəti xalqın süzgəmindən süzülərək indiki dövrümüzdə qədr gəlib çıxmışdır: "...Yallıların toplanması nota salınması işini oğlum Kənan Məmmədli ilə özümə vəzifə borcu saydım və bu yallıları toplayıb nota saldıq. 92 yallı növü topladıq. Azərbaycanın əməkdar mədəniyyət işçisi İsgəndər Əliyevlə, MR-in əməkdar artisti, tarzan Zöhrə Axundovun köməyi ilə yallıların toplanmasını həyata keçirdik. Yallıların əksəriyyəti Şərur bölgəsində inkişaf edib. Gözəl musiqi və xoreografiya abidəmiş oyan yallıları toplayıb kitab halında gələcək nəsillərə çatdırıldı. Belə qənaətə gəldik ki, harada yallı varsa, ora oğuz türklərinin torpağıdır".

Unutmayaq ki, yallı xalqımızın birlik rəmzidir. Onu qoruyub saxlamaq isə hər kəsin müqəddəs borcudur.

Adilə SƏFƏROVA,
əməkdar mədəniyyət işçisi

● Dünyanın yeddi möcüzəsi

Halikarnas mavzoleyi

Qədim dünyanın yeddi möcüzəsindən biri də Halikarnas mavzoleyi. Bu əzəmətli məqbərə Asiyada Kariya padşahlığının paytaxtı Halikarnasda (Türkiyənin indiki Bodrum şəhəri) eramızdan əvvəl IV əsrin ortalarında tikilib.

İlk mavzoley

Kariya hökmdarı Mavsol təxminən eramızdan əvvəl 355-ci ildə hələ heyfətdə idi. O, Halikarnasda öz məzarının tikintisinə başlanmasa əmrini verdi. 46 metr yüksəklikdə, 36 sütunlu və bir araba heykəli ilə taxtadən möhtəşəm məzar quruluşu düzəltdirdi. Eramızdan əvvəl 353-cü ildə Mavsol dünyasını dəyişdikdən sonra tikinti işləri onun dul arvadı Artemisiyanın və bacısının göstərişləri əsasında aparıldı. Eramızdan əvvəl 351-ci ildə Artemisiyanın ölümündən sonra isə Mavsolun qardaşları məqbərənin inşasını davam etdirdilər.

Antik mənbələrdə yazıldığına görə, tavan ölçüləri 32x38 metr olan mavzoley 4 hissədən ibarət idi. Məqbərənin birinci yarusu ağ marmərdən relyef zolağı əhatə edirdi, ikinci yarus yarıyaşıl marmər sütunlardan, üçüncü yarus isə 24 pilləli əhrəmsəkilli marmər damdan ibarət idi. Abidənin hündürüylüyü barədə latın yazıçısı Plinius məlumat verirdi. Latınlardan üyünün yeddi möcüzəsi olaraq gördükləri mavzoley 180 ionluq, yeni iyirmi mətbəli yaşayış binasının hündürüylüyünə bərabər idi. Həmin ölçü sergi salonundakı modelə əsaslanırdı.

Qədim müəlliflərin binanın memarının Pytos olduğunu qeyd edirdilər. Həminçin Vitruviusun adı da çəkilirdi. Vitruvius bu binada eramızdan əvvəl IV əsrin ən əhəmiyyətli dörd heykəltəraşının - şərqdə Skopasın, qərbdə Leokhəresin, şimalda Bryakksinin və cənubda Timoteyin çalışdığını bildirdi. Bryakksis yerli - Kariya sənətkarı idi, digərləri Yunanıstandan gətirilmişdi. İçərişində ikinci Mavsol və Artemisiyanın heykəlləri olan marmər dördətli araba məqbərəni təməlləyirdi. Bu arabalardan memar Pytosun qurduğu barədə məlumatlar qalmıqdadır.

Möhtəşəm tikili görənləri heyretləndirirdi. Elə "mavzoley" sözü də buradan yaranmışdır. Onu Mavsolun adı ilə bağlayırlar. "Mavzoley" sözü

nün "yerüstü məzarlıq" mənasını verdiyini bildirenlər də olmuşdur.

Dağıntılara mürüz qalan məqbərə

Canişinlik uğrunda mübarizələr inşaat işlərinin aparılmasına maneələr yaradırdı. Mənbələrdə mavzoleyin tikintisi yarıya çatdırılma Halikarnasda ayrılmış maddi vəsaitin bitdiyi və inşaatın davamı üçün pulun insanlardan toplandığı göstərilir. Ehtimal edilir ki, eramızdan əvvəl 340-cu ildə Pikkosodaras və Ada arasında mübarizə zamanı tikinti dayandırılıb.

Tarixi mənbələrdə əsasən naraq demək olar ki, bu abidə uzun əsrlər yerində möhkəm dayandı. Güman edilir ki, mavzoley zəlzələ nəticəsində çökdü.

1402-ci ildə Seint Cen cəngavərləri Bodruma gəldikləri zaman abidənin xarabalıqlarını gördülər. Cəngavərlər bütün daşları sökdülər və Bodrum qalasını tikdilər. Beləcə, məqbərəni ilk məhv edən cəngavərlər oldu. Onlar çuxurun ən dərin hissəsində yerləşən əsas dəfn otağını tapıb bilmedikləri üçün ora qaldı. Amma 1522-ci ildə Seint Cen cəngavərləri qalalarını möhkəmləndirmək istədilər. Qalının tikintisində istifadə etmək üçün ətrafda daşlar axtarıldı. Mavzoley bu tarixlərdə son dağıntıya mürüz qaldı. Qalının gücləndirilməsində iştirak edən cəngavərlərdən biri - La Touret xatirəsində məzar abidənin sökülməsinə yazdı. O, qisman kərəmit dam altında qalan 12 pilləli nərdəvən necə tapdıqlarını, sərdəbəyə gədən dəhlizlərin hər iki tərəfindəki heykəllər və relyeflərdə əvvəlcə baxıb heyran olduqlarını, sonra qaracaldıqlarını təsvir etmişdi. Cəngavər sərdəbəyə daxil olmaq istədikləri vaxt fasilə zənginin çalındığını, əsas otağa girmədən qalaya geri döndüklərini yazırdı. O, qeyd etmişdi ki, ertəsi gün geri döndükdə həmin otağın

açıldığını, hər yerdə dağıdılmış qiymətli parçalar və zinaət əşyaları görmüşdürlər.

İngilis tədqiqatçısı Çarlz Tomas Nyuton 1856-1857-ci illərdə burada arxeoloji araşdırmaları zamanı daş bloku öz əvvəlki yerinə apardı. Qazıntı vaxtı tapdığı relyefləri, Mavsol və Artemisiyanın heykəllərini, dördətli arabının parçalarını Britaniya muzeyinə apardı. Daha əvvəl - 1846-cı ildə Türkiyədə olan İngiltərə səfiri Lord Stratford Canning Sultan Abdülməciddən aldığı icazə ilə Bodrum qalasının divarında olan Mavsolun relyefini Londona aparmışdı.

Danimarkalılar tərəfindən aparılan qazıntıları zamanı isə nərdəvən otağında Nyuton tərəfindən qazılmayan ərazidə öküz, qoyun, keçi, xoruz və geyrəcin sümükləri tapıldı. Bunlar mərasim zamanı kəsilən heyvanların sümükləri idi.

Möhtəşəm abidədən bugünümə qalanlar...

Beləcə, təbiətin şıltaqlıqları, hakimiyyət çəkilmələri, qovğalar, tarixi abidələrə etinasızlıq qədim dünyanın daha bir möcüzəsinin sonunu gətirdi. Doğrudur, nə aradan ötüb keçən uzun zaman, nə də zəlzələlər mürüz qaldıqdan sonra amansızcasına sökülməsi, dağıdılması, parçalanması Halikarnas mavzoleynin izlərini silə bildi.

O möhtəşəm abidədən qalan ikinci Mavsolun və Artemisiyanın heykəlləri, eləcə də məqbərənin digər bəzək əşyaları Londondakı Britaniya muzeyində saxlanılır. Abidənin olduğu yer isə bu gün çuxur olaraq qalmıqdadır. Həmin ərazinin yaxınlığında yarıqapalı muzey yerləşir. İçəri girərkən sağda Bodrum tipli bir ev, solda mavzoleyə bağlı memarlıq elementləri, maketlər, heykəllər sərgilənir.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

● Mədəniyyət xəbərləri

Nəsiminin 650 illik yubileyi Berлиндə qeyd edilib

Almaniyanın paytaxtı Berлиндə Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının təşkilatçılığı ilə böyük şair və mütəfəkkir İmadəddin Nəsiminin 650 illiyinə həsr olunmuş bəstəkarlarımızın əsərlərindən ibarət konsert təşkil edilib.

Konsertdən əvvəl çıxış edən Azərbaycanın Almaniya səfiri Ramin Həsənov iştirakçılara İmadəddin Nəsiminin (1369-1417) ömür yolu və bənərsiz yaradıcılığı haqqında məlumat verib.

Azərbaycanın dünya musiqisinə böyük töhfə verdiyini qeyd edən səfir R.Həsənov müsəlman dünyasında ilk operanın, o cümlədən ilk balet musiqisinin ölkəmizdə ərsəyə gəldiyini nəzərdə çatdırıb.

Bəstəkarlar İttifaqının sədri, Xalq artisti Fəridzadə Əliyevlərinin də yaradıcılığında söz açan Ramin Həsənov onun 2008-ci ildə UNESCO-nun "Sülh artisti" adına layiq görüldüyünü, Azərbaycan mədəniyyətinin xaricdə tərənnüm edilməsinə, eləcə də dünya musiqisinə böyük töhfə verdiyini nəzərdə çatdırıb. O, bəstəkarın Nəsimi irsi əsasında ərsəyə gətirdiyi "Dərviş", "Zikr", "Nəsimi passionu" kimi əsərlərinin olduğunu bildirib.

Səhnənin yeni Məhsətişi

Sentyabrın 27-də Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrında XI Üzeyir Hacıbəyli Beynəlxalq Musiqi Festivalı çərçivəsində Pikə Axundovanın "Məhsəti" operasının premyerası olub.

Bülbül adına Orta İxtisas Musiqi Məktəbinin üç ixtisas - fortepiano, bəstəkarlıq və nəzəriyyə sinifləri üzrə bitirən Pikə Axundova Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasında (BMA) fortepiano və bəstəkarlıq üzrə ali təhsil alıb. BMA-nın Bəstəkarlıq kafedrasının müəllimi, iki simfoniya, fortepiano ilə orkestr üçün konsert kimi daha bir neçə irihəcmli musiqi əsərlərinin müəllifi Pikə Axundovanın dahi Məhəmməd Füzulinin "Su" qəsidinə bəstələdiyi oratoriya bu ilin mart ayında İstanbul Camal Rəşid Rey salonunda Türkiyə Prezident Orkestrinin baş dirijoru Rəngim Gökmənin idarəsilə ifa olunub.

"Mədəniyyət" televiziya kanalının təşkilatı dəstəyi ilə hazırlanan əsər "Azərbaycan Televiziya və Radio Verilişləri" QSC-nin Niyazi adına simfonik orkestrinin müşayiəti ilə səslənib. Librettoun Leyla Qədirzadə yazıb, "Məhsəti" onun operada ilk işi olsa da, indi

yədək musiqi üçün librettolar da qələmə alıb. Leyla xanım qəhrəmanların ariyalarında da Məhsətinin rübailərində istifadə edib. Tamaşaya "Məhsəti"miş - İnarə Babayeva quruluş verib. Baletmeyster Xalq artisti Təranə Muradova, geyim üzrə rəssam Əməkdar incəsənət xadimi Fəxriyyə Xələfovadır.

Əsas partiyaları Opera və Balet Teatrının solistləri ifa ediblər. Titul partiyasını Əməkdar artist İnarə Babayeva, Əmir Əhmədinin partiyasını Ramil Qasımov, Sultan Səncəri Taleh Yəhyayev, Xanəndə qızı Fərqanə Qasımov o xuyublar. Tamaşada gənclərə üstünlük verilib: Fəhmin Şahyar, Fəxrə Kazım-Nicat, İlqar Məclumov da tamaşada çıxış ediblər.

Bakı Uşaq Teatrı "Arzular"la Nevşehirde

"Nəsimi ili" çərçivəsində Türkiyənin Nevşehir şəhərində Azərbaycanın Təhsil Cəmiyyətinin təşəbbüsü, Hacı Bektəş Vali Universiteti və Azərbaycan Universitetinin birgə təşkilatçılığı ilə İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr edilən elmi simpozium keçirilib.

Tədbirə Bakı Uşaq Teatrı da qatılıb. Teatr açılış mərasiminin bədii hissəsində Cənubi Azərbaycanı təmsil edən musiqi qrupu ilə səhnəni paylaşmış. Arzu Soltan və Cəlal Babanin "Arzular", Nəriminə Məhərrəmov və Qurban Əhmədovun kompozisiyaları simpozium iştirakçıları və tamaşaçılar tərəfindən böyük maraqla qarşılanıb.

"Təbriz teatri və Böyükxan Naxçıvanski"

AMEA Naxçıvan Bölməsi İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat İnstitutunun Musiqi və teatr şöbəsinin müdiri, sənətsünəşləş üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Əli Qohromanov "Təbriz teatri və Böyükxan Naxçıvanski" adlı monoqrafiyası işıq üzün görüb.

Monoqrafiyada Təbriz teatri haqqında əşkarə çıxarılan yeni tarixi faktlar tədqiqatçıya cəlb edilib. Bu mədəniyyət ocağının görkəmli aktyor və rejissorları barədə məlumat verilib, Təbrizdə teatr dəstələrinin yaranması və fəaliyyətindən bəhs olunub.

Yeni nəşrdə tanınmış mədəniyyət xadimi, teatr fədaisi Böyükxan Naxçıvanskiyə keşməkeşli ömür və sənət yoluna nəzər salınıb, onun Təbriz teatrının inkişafındakı səmərəli fəaliyyəti işıqlandırılıb. Sənətkarın quruluş verdiyi tamaşaların və oynadığı obrazların əsas məqsəd və qayesinin maarifçilik ideyalarının xalq arasında təbliği olduğu göstərilir.

Naxçıvanın teatr xadimlərinin ötən əsrin əvvəllərindəki fəaliyyətini tədqiq edən müəllif monoqrafiyada həmin dövrün teatr proseslərinə dair əhəmiyyətli arxiv materiallarını oxucuların ixtiyarına verir. Nəşrdə tədqiqatçı tərəfindən aşkar olunmuş nadir fotosəkilər də əksini tapıb.

Hazırladı:
M.NƏRİMANOĞLU

DSX rəisi Ermənistanla dövlət sərhədində xidməti-döyüş fəaliyyətini yoxlayıb

Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi, general-polkovnik Elçin Quliyev oktyabrın 2-3-də Xidmətin Sərhəd Qoşunlarının "Qazax" əlahiddə sərhəd diviziyasının Ermənistanla dövlət sərhədində yerləşən sərhəd döyüş mantaqalarının xidməti-döyüş fəaliyyətini yoxlayıb.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin mətbuat mərkəzindən bildirilib ki, son günlər xidməti ərazidəki əməliyyat şəraiti, Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri tərəfindən müəttəmə olaraq atəşkəs rejiminin pozulması, tərribat-diversiya cəhdləri və bununla əlaqədar görülən tədbirlər barədə vəzifəli şəxslərin məruzələri dinlənilib. Dövlət sərhədinin müdafiəsi və mühafizəsi üzrə xidməti fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi, düşmənin təxribatlarının qarşısının qətiyyətlə alınması, şəxsi heyətin təhlükəsizliyinin daha da gücləndirilməsi barədə tapşırıqlar verilib.

"Azerbaycan"

Leyla ABDULLAYEVA: "Ermənistanın gərginliyin artırılmasına yönəlmiş siyasəti bölgədə sülh və təhlükəsizliyə başlıca maneədir"

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsinin rəisi Leyla Abdullayeva oktyabrın 2-də Azərbaycanın Qazax rayonunda Ermənistan silahlı qüvvələrinin məqsədyönlü şəkildə açdığı atəş nəticəsində azərbaycanlı mülki şəxsin öldürülməsi ilə bağlı KİV-ə açıqlama verib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Leyla Abdullayeva Ermənistan silahlı qüvvələrinin növbəti təxribatı əl atdıqlarını, Azərbaycan-Ermənistan sərhədi yaxınlığında Qazax rayonunun Quşçu Ayırım kəndi istiqamətində təminat yollarının salınması ilə məşğul olan ekskavatorumuzu atəş tutduqlarını bildirib. İncident nəticəsində ekskavatorun sürücüsü, mülki şəxs Səfərəli Abışov həlak olub.

"Ümumiyyətlə, xatırlatmaq istərdik ki, münəqışə ərzində azərbaycanlı mülki

şəxslərin məqsədyönlü şəkildə qətlə yetirilməsi Ermənistan silahlı qüvvələrinin fəaliyyətinin əsas mahiyyətini təşkil edib. 1992-ci ildə Xocalıda baş vermiş qanlı qətlə, eləcə də Azərbaycan və Ermənistan dövlət sərhədi və cəbhə xəttinə yaxın ərazilərdə yaşayan azyaşlı uşaqların öldürülməsi halları bunun bə

riz sübutudur. Son zamanlar tendensiya halını almış və Ermənistan rəhbərliyinin məsuliyyətsiz bəyanatları ilə müşayiət olunan atəşkəsin pozulması halları onu təsdiq edir ki, təəssüf ki, işğalçı ölkənin bəyanat və əməlləri münəqışənin sülh yolu ilə həlli maraqlarına kökündən ziddir. Bu hərəkətlər heç bir halda ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrliyinin gərginliyin azaldılması və münəqışənin sülh yolu ilə həlli prosesinin irəli aparılması və substantiv danışıqlar üçün müvafiq şəraitin yaradılması dair birmənalı çağırışının əks olunduğu 25 sentyabr 2019-cu il tarixli bəyanatının ruhu və mahiyyətinə uyğun gəlir. Biz Ermənistan tərəfinin növbəti mənfur hərəkətinə qətiyyətlə pisləyirik və bir daha xatırladıq ki, məhz Ermənistan tərəfinin gərginliyin artırılmasına yönəlmiş siyasəti sülh prosesində irəliləyişin əldə olunmasına və bölgədə sülh və təhlükəsizliyə başlıca maneə təşkil edir" deyərək XİN rəsmisi bildirib.

Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynova Serbiyada keçirilən beynəlxalq konfransda iştirak edib

Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynova Serbiya Respublikasında keçirilən "Lider qadınlar və davamlı inkişaf - mütəqə inkişaf" adlı beynəlxalq konfransda iştirak və çıxış edib. Bu barədə AZƏRTAC-a komitədən məlumat verilib.

Tədbirdən əvvəl Hicran Hüseynova Belqraddın Taşmaydan parkında Azərbaycanın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin xatirəsinə ucaldılmış abidəni ziyarət edib.

Beynəlxalq konfransın "Qadın liderlər - keçmiş, bu gün və gələcək" adlı birinci panelində çıxış edən komitə sədri bildirib ki, öten il Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasının 100 illiyi tamam oldu. Prezident İlham Əliyevin 2018-ci ilin "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ili" elan edilməsi haqqında sərəncamından irəli gələrək cümhuriyyətin 100 illiyi ölkəmizdə, o cümlədən dünyanın bir çox ölkələrində təntənəli şəkildə qeyd olundu. Müsəlman Şərqi və türk dünyasında ilk demokratik respublikanı yaratmaqla xalqımız sahib olduğu dövlətçilik ənənələrini bir daha təsdiq etdi. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu, Prezident İlham Əliyev tərəfindən daha da gücləndirilən siyasət nəticəsində bu gün ölkəmiz Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin layiqli varisi kimi demokratik dövlət quruculuğunu inkişaf etdirir. Həmçinin Prezidentimizin uğurlu dövlət idarəçiliyi ilə bölgələrimizin sosial-iqtisadi inkişafı qadınların qarşısında böyük imkanlar açır.

"Hər bir dövlətin, xalqın inkişafı üçün həmişə hərəkətverici qüvvəyə ehtiyac olub və qadınlar belə bir məsuliyyətin öhdəsindən layəqətlə gəliblər. XIX sonu və XX əsrin əvvəllərində qadınlarımız novator ideyalar irəli sürərək, demək olar ki, yeni gender münasibətləri formalaşdırdılar. Belə ki, onlar xeyriyyəçilik fəaliyyəti ilə ilk qadın məktəbləri, qadın cəmiyyətləri yaratmaqla ictimai aktiv qadınların sayının artmasına dəstək oldular. Təhsilli qadın-təhsilli millət - bu, ölkənin vacib məsələlərindən biri idi. Əhalinin, xüsusilə də qadınların təhsil alması əsas vəzifəyə çevrildi" deyərək Hicran Hüseynova bildirib.

Komitə sədri xüsusilə qeyd edib ki, Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın çoxşaxəli və səmərəli fəaliyyəti nəticəsində Azərbaycan qadınlarının ölkənin ictimai-siyasi həyatında aktiv iştirakına marağı artır. Mehriban Əliyevanın rəhbərliyi ilə həyata keçirilən irimiqyaslı layihələr səhiyyə, mədəniyyət, sosial, ekoloji sahələrdə əlavə imkan sahəsini və digər sahələri əhatə edir. Mehriban xanımın təşəbbüsü ilə qadın hüquqlarının müdafiəsi istiqamətində aparılan işlər xüsusilə qeyd olunmalıdır.

Hicran Hüseynova bütün nailiyyətlərə yanaşı, ölkəmizin hələ də müharibə şəraitində olduğunu vurğulayıb. Qaçqın və məcburi köçkünlərin, xüsusilə də bu təbəqədən olan qadınların cəmiyyətə inteqrasiyası, onların sosial müdafiəsi, təhsil, tibb və digər xidmətlərin əlçatan olması üçün hökumət bütün zəruri işləri görür. Azərbaycanın bu sahədə təcrübəsi oxşar problemlər yaşayan ölkələrə nümunədir.

Həmçinin qadınların iqtisadi baxımdan vəziyyətinin yaxşılaşdırılması - yoxsulluq olmayan bir dünya mövzusunda ikinci paneldə çıxış edən Hicran Hüseynova bildirib ki, müasir iqtisadiyyatda qadın sahibkarlığı kiçik və orta sahibkarlığın daha dinamik hissəsinə təşkil edir.

Statistik məlumatlara görə, dünyada yeni biznes-strukturların 25 faizdən çoxunu qadınlar yaradırlar. Bu, onu göstərir ki, qadınların iqtisadi təşəbbüskarlığı artmaqdadır. Azərbaycan da qadınlar ildən-ildə kiçik və orta sahibkarlıqda geniş təmsil olunmağa başlayıblar. Bu isə sosial-iqtisadi inkişafın, o cümlədən məşğulluğun təmin olunması baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Komitə sədri bildirib ki, BMT-yə üzv dövlətlər Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə qoşularaq 2030-cu ilədək 17 məqsəd üzrə hədəflər müəyyən edib. Hər kəsi əhatə edən və universal xarakter daşıyan bu yeni məqsədlər fonunda qarşıdakı 11 il ərzində ölkələr "heç kəsi kənardan qoymamaq" prinsipini rəhbər tutaraq, yoxsulluğa son qoymaq, inkişaf və insanları rifahını təşviq etmək üçün bütün səylərini səfərbər edəcəklər.

"Bizim məqsədimiz odur ki, sahibkar qadınlarımız daha da inkişaf etsinlər, yeni bazarlara çıxış imkanlarına malik olsunlar, öz işlərini daha da genişləndirsinlər. Buna görə də çox vacibdir ki, həm yerli, həm də beynəlxalq səviyyədə əlaqələr qurulsun, səbəkələr yaradılsın. Azərbaycan BMT-nin Mərkəzi Asiya İqtisadiyyatları üzrə Xüsusi Programının (SPECA) Gender və İqtisadiyyat üzrə Tematik İşçi Qrupunun sədridir. Bir sıra layihələrimiz BMT-nin İnkişaf Programı, Əhali Fondu, Uşaq Fondu, Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığı, Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatı, Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı, Amerika Birləşmiş Ştatlarının Beynəlxalq İnkişaf Agentliyinin dəstəyi ilə reallaşır. Bu gün sahibkar qadınlarımız digər ölkələrin sahibkar qadınları ilə çox sıx əməkdaşlıq edir, ikitərəfli memorandumlar imzalayırlar. Türkiyə, Belarus, Rusiya və digər ölkələrin sahibkar qadınları ilə bağlanmış əməkdaşlıq sənədlərini

misal göstərmək olar. Artıq bizdə belə bir təcrübə var ki, sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyən qadınlar üçün imkan yaradılanda və onlara stimül verildikdə çox müsbət nəticələrə nail olmaq mümkündür. Bu gün fəaliyyət göstərən 8 Qadın Resurs Mərkəzi, eyni zamanda, 11 Uşaq və Ailələrə Dəstək Mərkəzi buna əyani misaldır" deyərək komitə sədri qeyd edib.

Hicran Hüseynova bildirib ki, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi və BMT-nin İnkişaf Programının birgə layihəsi olan "Kənd və rayon yerlərində yaşayan qadınların iqtisadi və sosial həyatda iştirakının təşviqatı" texniki yardım layihəsi nəticəsində bu gün kənd qadınları çox fəaldırlar. Kənd yerlərində yaşayan qadınların yeni iş yerləri tapması üçün xüsusi iş və əmək yarmakaları reallaşdırılır. Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin və İqtisadiyyat Nazirliyinin dəstəyi ilə son 7 ayda sahibkar qadınların iştirakı ilə 50-dən artıq tədbir keçirilib. Həmçinin Ailə Biznesinə Dəstək Mərkəzlərinin (ABAD) yaradılması yeni iş yerlərinin açılmasını asanlaşdırmaqla yanaşı, kənd qadınları arasında kiçik və orta sahibkarlığı artırır. Son 16 ildə 4347 qadın sahibkara 79,1 milyon manat kredit verilib, o cümlədən qadın sahibkarlara verilmiş güzəştli kreditlər hesabına 6797 yeni iş yeri açılıb.

Konfrans müzakirə və məruzələrlə işini davam etdirib.

Konfrans çərçivəsində Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynovanın Serbiya Baş Nazirinin müavini və Xarici İşlər naziri İvitsa Daçiç, həmçinin Nazirlər Kabinetinin Demografiya və Əhali Məsələləri üzrə nazirinin məsləhətçisi Slavitsa Cukic-Devanoviç ilə görüşləri baş tutub.

Həmçinin səfər çərçivəsində Belqraddakı Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinə ziyarət təşkil olunub.

Bakıda "Türk Şurası: Naxçıvan Sazişinin 10 illik yubileyi" mövzusunda konfrans keçirilib

Oktyabrın 3-də Bakıda "Türk Şurası: Naxçıvan Sazişinin 10 illik yubileyi" mövzusunda konfrans keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə keçirilən konfransda Türkdillil Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasına üzv və müəhidəçi ölkələrdən nümayəndələr, rəsmi şəxslər, deputatlar, "beyin mərkəzləri"nin rəhbərləri iştirak ediblər.

Tədbirdə çıxış edən Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədri Fərid Şəfiyev bildirib ki, türkdillil dövlətlərin vahid təşkilatda birləşməsi ideyası hələ XIX əsrin sonlarında yaranmışdır. 1991-ci ildə Sovet İttifaqının dağılmasından sonra bu ideya reallığa çevrilməyə başladı. Hazırda orta q tarix və ədəbiyyat kitablarının yaradılması barədə qərar qəbul edilib.

Fərid Şəfiyev qeyd edib ki, iqtisadi sahədə əməkdaşlıq Türk Şurası üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Lakin türk dövlətləri arasında ticarətin həcmi istənilən səviyyədə deyil. Turizm təkcə iqtisadi sahə deyil, eyni zamanda, mədəni əlaqələrin inkişafı üçün bir vasitədir və Türk Şurasına üzv dövlətlər bu sahənin inkişafına xüsusi diqqət ayırırladırlar. Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə toxunan Fərid Şəfiyev bildirib ki, ermənilər işğal etdikləri Azərbaycan torpaqlarında maddi-mədəniyyət nümunələrini dağıdırlar. Şuraya üzv dövlətlər bu məsələdə birgə mövqə nümayiş etdirməlidirlər. Çünki bu abidələr türk xalqlarının orta q dəyərləridir.

Türk Şurasının Baş katibinin müavini İsmət Gözəlov deyib ki, Türk Şurası müxtəlif sahələrdə əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafına töhfə verir. İndiyədək keçirilən görüşlərin mövzusu fərqli sahələri əhatə edib. Şuranın fəaliyyəti digər beynəlxalq təşkilatların fəaliyyəti ilə uzlaşır. Bu il üzv ölkələrin birgə Ticarət və Sənaye

Palatası yaradılıb. Hazırda birgə İnvestisiya Fondunun yaradılması barədə fikir mübadiləsi aparılır.

Xarici İşlər nazirinin müavini Ramiz Həsənov bildirib ki, Türk Şurası üzv dövlətlər arasında münasibətlərin genişləndirilməsi baxımında əhəmiyyətli platformadır. Şura türk xalqlarının orta q mədəniyyətinin və irsinin qorunmasında mühüm rol oynayır. Tarixi İpek yolunun canlandırılması iqtisadi sahədə əməkdaşlığımızın prioritetlərindən birini təşkil edir. Nazir müavini Naxçıvan Sazişinin türk dövlətləri arasında münasibətlərin möhkəmlənməsinə bundan sonra da böyük töhfələr verəcəyinə əmin olduğunu bildirib.

Sonra Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzi ilə Türkiyə Xarici İşlər Nazirliyi, Macarıstan Xarici Əlaqələr və Ticarət İnstitutu və Özbəkistan Prezidenti yanında Strateji və Regional Araşdırmalar İnstitutu arasında anlaşma memorandumları imzalanıb.

Tədbir "Türk Şurasının institutlaşmasının qarşısında problemlər və perspektivlər" və "Üzv dövlətlər arasında əməkdaşlığın perspektivləri" mövzularında panel iclaslarla davam edib.

Birinci paneldə çıxış edən Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun prezidenti Günay Əfəndiyeva rəhbərlik etdiyi fondun fəaliyyəti, gördüyü işlər barədə ətraflı danışıb. Bildirib ki, fond qısa zaman ərzində türk dünyasının mədəniyyətini, zəngin tarixini, milli-mədəni dəyərlərini əhatə edən müxtəlif layihələrə imza atıb.

Günay Əfəndiyeva vurğulayıb ki, hazırda dünyada ki qeyri-sabitliyə qarşı birgə mübarizə aparılmalıdır. Müasir keşməkeşli dünyada fikir, təcrübə mübadilələrinə ciddi ehtiyac var. Qədim tarixi, böyük mədəni irsi var olan türk xalqları hər zaman sülhün və maariflənmənin tərəfdarı olublar.

Konfrans müzakirələrlə davam edib.

Klayv Marşal ADA Universitetində tələbələrə mühazirə oxuyub

Azərbaycanda səfərdə olan Böyük Britaniyanın Press Association agentliyinin baş icraçı direktoru Klayv Marşal oktyabrın 3-də ADA Universitetində olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tələbələr qarşısında mühazirə ilə çıxış edən Klayv Marşal sosial medianın sürətlə inkişaf etdiyi dövrdə KİV-in, xüsusən informasiya agentliklərinin önəmindən, xəbərini daşıdığı və sürətli ötürülməsinin əhəmiyyəti barədə fikirlərini bölüşüb, bu istiqamətdə mövcud imkanlardan danışıb.

Baş icraçı direktor hazırda Böyük Britaniya və dünya mətbuatının gündəmində olan Brexitlə əlaqədar baş verən siyasi proseslərdən də bəhs edib.

Ölkəmizə əvvəlki səfərlərini xatırladan Klayv Marşal AZƏRTAC-ın təşkilatçılığı ilə 2016-cı ildə Bakıda keçirilən Dünya Xəbər Agentlikləri Konqresində iştirakını diqqətə çatdırıb, Xinalıqda gördüyü möhtəşəm təbiət mənzərələri barədə təəssüratlarını dilə gətirib.

K.Marşal Azərbaycan mətbuatının zəngin tarixindən söhbət açaraq, burada ilk xəbərini 150 il əvvəl çap olunduğunu əlamətdar hadisə kimi qeyd edib. Press Association agentliyinin baş icraçı direktoru budəfəki səfəri zamanı Azərbaycan Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənovla görüşdüyünü, söhbət zamanı ölkə mətbuatının inkişaf perspektivləri barədə geniş fikir mübadiləsi aparıldığını bildirib.

Mühazirədən sonra K.Marşal tələbələrə suallarını cavablandırıb.

Mərkəzi Bank tədavülə yeni gümüş yubiley pul nişanları buraxıb

Cari ildə ölkəmizdə mərkəzi bankçılığın yaranmasının 100-cü ildönümü və əsas Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş Dövlət Neft Fondunun yaranmasının 20-ci ildönümünün qeyd olunması münasibətilə hər iki yubiley tarixlərinin əbədiləşdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Mərkəzi Bankı (AMB) tərəfindən nominal dəyəri 5 AZN təşkil edən gümüş yubiley pul nişanları tədavülə buraxılıb.

AMB-dən AZƏRTAC-a bildirilib ki, yubiley pul nişanlarının çəkisi 1 troy unsiyası - 31.1 qram (+ 0.1 qram), diametri isə 38.61 millimetr təşkil edir. Pul nişanları Böyük Britaniyanın "The Royal Mint" şirkətində beynəlxalq standartlara uyğun "Pruf" texnologiyası əsasında istehsal edilib.

Mərkəzi bankçılığın 100 illik yubileyinə həsr olunmuş yubiley pul nişanının ön tərəfində iqtisadi inkişafı təəcəssüm etdirən parabol xətlərinin fonunda Mərkəzi Bankın inzibati binasının təsviri, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin kəlamı və imzası, arxa tərəfində isə Azərbaycan Respublikasının Dövlət gerbi, manatın simvolu, milli naxış və ornamentlər təsvir olunub.

Neft Fondunun 20 illik yubileyinə həsr olunmuş yubiley pul nişanının ön tərəfində fondun inzibati binasının təsviri, loqosu, Azərbaycan və ingilis dillərində "Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu" və "20 il" sözləri, arxa tərəfində isə Dövlət gerbi, aypara, eləcə də milli naxış və ornamentlər təsvir edilib.

Yubiley pul nişanları nominal dəyərləri ilə ölkə ərazisində rəsmi ödəniş vasitəsidir.

B İ L D İ R İ Ş

"Azerbaycan" qəzetinin 01 oktyabr 2019-cu il tarixli nömrəsində nazirlik yanında Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun, fondun nəzdində olan sosial xidmət müəssisələri üçün "İdarənin xərcləri" xərc maddəsində nəzərdə tutulan vəsait hesabına təsərrüfat mallarının satın alınması məqsədilə dərc edilmiş elanda dəyişiklik edilərək ilkin sənədlərin qəbul müddəti 23.10.2019-cu il saat 15:00-a, tender təklifinin müddəti 01.11.2019-cu il saat 15:00-a və zərflərin açılış vaxtı 04.11.2019-cu il saat 15:00-a təyin edilmişdir.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun aparatına təsərrüfat mallarının satın alınması (inzibati təsnifatın 221310- "İdarənin xərcləri" xərc maddəsində nəzərdə tutulan vəsait hesabına) məqsədilə 02 avqust 2019-cu il tarixdə elan etdiyi kotirovka sorğusu Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Antiinhisar Siyasəti və İstehlakçılardan Hüquqlarının Müdafiəsi Dövlət Xidmətinin imtinasına görə baş tutmamış hesab edilir və onun davamından imtina edilir.

Tender komissiyası

Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun aparatına təsərrüfat mallarının satın alınması üçün kotirovka sorğusu elan edir

Təkliflər 9 oktyabr 2019-cu il saat 15:00-a qədər Bakı şəhəri, H. Zərdabi prospekti, 80 ünvanına, Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun aparatına təqdim olunmalıdır. Əlavə məlumatı tender komissiyasından ala bilərsiniz.

Əlaqə telefonu: 012-530-29-03

Tender komissiyası

Həmkarlarımız

Bəxtiyardır, ona görə ki...

Zəhmətsevərlik, məsuliyyət, tutduğu vəzifəyə vicdanla yanaşmaq, özünə düşən işi yüksək səviyyədə yerinə yetirmək, ümumiyyətlə, bütün digər müsbət keyfiyyətlər insanın daxili dünyasından, əslində genindən və aldığı tərbiyədən irəli gəlir. Peşə, sənət isə bütün bunları gerçəkləşdirmək, həyatda əyani tətbiq etmək üçün bir vasitədir.

Həmkarımız, iş yoldaşımız, "Azərbaycan"ın şöbə müdiri Baxtiyar Əzizli jurnalistliyi seçməyə, başqa bir sahədə çalışsaydı belə, yuxarıda deyilənlərin hamısını daşıyıcısı olardı. Çünki bunları zəhmətdən doymayan, yorulmaz təşərrüfat adamı olan, ömrünün sonunadək əli işdən-gücdən soyumayan atası Məhərrəm kişidən öz edib. Bu keyfiyyətlər indiki ömrünün ahlı çətinləşən, ən qayğıkeş və ailecanlı Azərbaycan qadınlarından biri olan anası Almaz xanıma da xasdır.

Valideynləri övladlarının - üç oğul və iki qızların (Baxtiyar onların ortancılıdır) sənət seçiminə müdaxilə etməyiblər. "Yeter ki, harada yaşasalar da, hansı sahədə çalışsalar da, gözlerini həyata açandan gördükləri nümunədən kənara çıxmasınlar" deyə düşünübülər.

Baxtiyar jurnalistikani seçdi. Həm də fikrini çox erkən qətləşdirmişdi. Hələ orta məktəbin beşinci-altıncı sinfində oxuyarkən Göyçay rayonunda çıxan "Yeni həyat" qəzetində ilk kiçik yazıları dərc olunanda... 12 rubluq bi-

rici əməkhaqqını da qonorar şəklində o vaxt almışdı.

Həyatın yolları heç də həmişə rəvan olmur. Dövrənli kəndindən arzu-kamla Bakıya gəlib universitetin jurnalistika fakültəsinə imtahan verən gəncin rus dilini zəif bilməsi onun tələbə olmağına əngəl törədir. Lakin o, ordu sıralarına çağırılana qədər boş keçirməyə qərar verir. Jurnalistika sənətkarlığı kurslarına yazılıb orada təhsil alır.

Deyərlər, cavanlar orduda mətinlik dərəcəsi keçir. Baxtiyar üçün isə əsgərlik illəri həm də rus dilini geyirmək üçün əlverişli dövr oldu.

Artıq narahat, qanlı-qadali 1990-cı il idi. Əsgər şinellini təzəcə mülki paltona dəyişmiş gənc həmin il yenidən Bakı Dövlət Universitetinin Jurnalistika fakültəsinə imtahan verib daxil oldu. Bu dəfə qiyabı şöbəyə. Çünki artıq yirmi bir yaş vardı. Həm oxumağın, həm də işləməyin öhdəsindən gələ bilirdi.

Beləcə, Baxtiyar Əzizli Jurnalistika fakültəsində təhsil ala-ala "Qarabağ" qəzetində müxbir kimi çalışmağa başladı. Bir-birindən maraqlı

yazıları dərc olunurdu. O zaman böyük tirajla çıxan həmin qəzetin oxucular tərəfindən sevilməsində şübhəsiz ki, bu yazıların da rolu vardı. Az sonra müxbirlikdən məsul katib vəzifəsinə irəli çəkildi. Burada da özünü doğrultdu. "Qarabağ"dan sonra Baxtiyar Əzizli bir müddət təzəcə təsis olunmuş "Şimali Azərbaycan" qəzetində çalışdı.

1993-cü ilin ortalarından isə taleyi "Azərbaycan"la bağlandı. Əvvəlcə qəzetin məsul katibinin müavini işləyib, sonra şöbə müdiri vəzifəsinə təyin olub. Uzun illərdir şöbəyə bacarıq və sərişlə ilə rəhbərlik edir.

Azərbaycan mətbuatına töhfələri diqqətdən kənar qalmayıb, Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə ona Əməkdar jurnalist fəxri adı verilib.

Qəzet işi ilə yaxından tanış olmayanlar bəlkə də şöbə müdiri kimi çalışmağın asan olduğunu düşünə bilərlər. Lakin heç də belə deyil. Əksinə, hər hansı şöbənin xətti ilə dərc olunan materiallarda çoxsaylı fakt və rəqəmlər özünə yer alır ki, bunların da hər biri dəqiq olmalı, qəzetdə düzgün getməlidir. Təbii ki, bir çox hallarda daxil olan yazıların redaktə edilməsinə, qəzetin dilinə və üslubuna uyğun işlənməsinə ehtiyac yaranır. Bütün bunlarla yanaşı, həmkarımızın özünü də qəzetin səhifələrində müxtəlif mövzularda məqalələri dərc olunur. Şöbənin müdiri və işçiləri günün tələbləri ilə səsleşən, aktual mövzularda yazılan bir çox materialların qəzetdə dərc olunmasında fəal iştirak edirlər. Bir sözlə, bu

şöbə də qaynar qəzet həyatı ilə yaşayır.

Baxtiyar Əzizli, həmçinin redaksiyanın ictimai həyatında fəal iştirak edir, heç vaxt xeyirdən-şərdən, kollektivin qayğılarından kənar qalmır. Ümumiyyətlə, ünsiyyətçil, xeyirxah bir insandır. Çevrəsində olanlara lazım gələndə kömək əli uzatmağa çalışır. Heç olmasa-heç olmasa ürək-dirək və mətləqlə, xoş sözlə, şux zarafatla.

Biz onu hər gün belə görməyə alışmışıq. Günlər isə ele tez-tez ötüşüb illərə qovuşur ki... Dünyən övladlarının dünyaya gəlməsi münasibətilə təbrik etdiyimiz gənc ata bu gün artıq babadır. Övladları Şəhla və Şəhriyar ali təhsillərini başa çatdırıblar, biri psixoloq, digəri iqtisadçısıdır. Xədicə isə orta məktəbdə oxuyur.

Belə bir söz də var: deyirlər ki, insanın adı həmişə onun xasiyyətinə, taleyinə təsir edir. Çoxlarımız buna sözləşmə deyilən, öləri bir fikir kimi baxsaq da, həyatda məhz belə olduğunu tez-tez görürük. 50 il bundan əvvəl göyçaylı Ələkbər kişi qızının övladına Baxtiyar adını vermişdi. Adətimizə görə, "Adını mən verdim, taleyini Tanrı versin" demişdi.

Baxtiyar Əzizli həqiqətən xosbəxt bir insandır. Çünki evində qayğıkeş ailə başçısı, doğmaları arasında yaxşı qohum, "Azərbaycan" qəzetində dəyərli işçi, el-obası üçün isə layiqli oğul kimi qədrədir. Həmkarımıza həmişə baxtiyar olmağı arzulayan "Azərbaycan"çılar adından

Flora SADIQLI

Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi tender elan edir

Maliyyə Nazirliyinin Aparatına kompüter, printer, surətçixaran, skaner avadanlıqları, mövcud audio və video müşahidə sistemi və bir sıra server avadanlıqları üçün ehtiyat hissələrinin satın alınması

İştirak haqqı: 500 manat

Tender iştirakçılarının təklifi edilir ki, <https://www.etender.gov.az> - dövlət satınalmalarının vahid internet Portalına (Portal) elektron imzaları vasitəsilə daxil olsunlar və tender haqqında ətraflı məlumatı əldə etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar. Tenderdə iştirak etmək istəyən təşkilatlar müvafiq LOT üzrə müəyyən edilən məbləğdə iştirak haqqını göstərirlən hesaba köçürdükdən sonra müsbətiq üzrə təkliflərini Portal vasitəsilə təqdim edə bilərlər.

Tenderdə iştirak haqqı bu hesaba köçürülməlidir:

A1. Benefisiar (alan) bank Adı Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Xəzinədarlığı Agentliyi

Kod: 210005

VÖEN: 1401555071

Müxbir hesab: AZ41NABZ0136010000000003944

SWIFT BIK: CTREAZ22

B2. Alan təşkilat: Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi

Hesab: AZ83CTRE00000000000002108571

Büdcə səviyyə kodu - 7

Büdcə təsnifat kodu - 142340

VÖEN: 1400108191

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq orqanlardan arayış;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- iddiaçının müvafiq mallar üzrə mənşə və uyğunluq sertifikatları.

Sənədlər Azərbaycan dilində tərtib olunmalıdır (xarici dilə olan tender sənədləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır). İddiaçılar tender ilə bağlı sualları Portal vasitəsilə satın-alan təşkilata ünvanlaya bilərlər. Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun keçiriləcəkdir.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün ixtisas göstəricilərinə dair sənədləri **22 oktyabr 2019-cu il saat 17:00-dək** və tender təklifi ilə bank təminatı sənədlərini **31 oktyabr 2019-cu il saat 17:00-dək** Portal vasitəsilə təqdim etməlidirlər. İddiaçılarının təklifləri **01 noyabr 2019-cu il saat 11:00-da** açılacaqdır. İddiaçılar açılışın nəticələri ilə Portal vasitəsilə tanış ola bilərlər.

QEYD: Tenderdə iştirak, tenderin qiymətləndirilməsi və digər bütün prosedurlar yalnız elektron qaydada Portal vasitəsilə aparılır.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

Lənkəran Dövlət Universiteti İdarəsinin xərcləri, kənd təsərrüfatı texnikası və toxumları və LDU-nun 5 mərtəbəli yataqxana binasına telefon xəttinin çəkilişi işləri ilə əlaqədar kommunal və kommunikasiya xidmətləri ilə bağlı digər xərclər üzrə kotirovka sorğusu üsulu ilə satın alınmasını həyata keçirir.

Maraqlanan təşkilatlar (025) 255-14-80 telefon nömrəsi ilə əlaqə saxlaya bilərlər. Kotirovkalar sorğusunda iştirak etmək üçün sənədlər 07.10.2019-cu il saat 18:00-dək qəbul olunur.

Ünvan: Lənkəran şəhəri, Həzi Aslanov, 50

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

"Azərbaycanda İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Fondu" tərəfindən təbliğat və təşviqat materiallarının çap işlərinin satın alınması ilə əlaqədar keçirilən təkliflər sorğusu prosedurunda iştirak edən iddiaçıların təklifləri qiymətləndirilməlidir.

Təkliflər sorğusunun nəticələri haqqında Tender komissiyasının qərarına əsasən "Şərqi-Qərb" ASC qalib elan edilmiş və həmin təşkilatla müvafiq satınalma müqaviləsi bağlanmışdır.

Tender komissiyası

DÜZƏLİŞ

"Azərişiq" ASC-nin "Azərbaycan" qəzetinin 03 oktyabr 2019-cu il tarixli sayında dərc olunmuş açıq tender elanında tarixlər aşağıdakı kimi oxunmalıdır:

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün ixtisas göstəricilərinə dair sənədləri 22 oktyabr 2019-cu il saat 16:00-a qədər, tender təklifi və bank təminatı sənədlərini 31 oktyabr 2019-cu il saat 16:00-a qədər Portal vasitəsilə təqdim etməlidirlər.

İddiaçıların təklifləri 01 noyabr 2019-cu il saat 16:00-da açılacaqdır.

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti Başçısı Aparatının 56 nömrəli sərəncamı ilə 04 mart 2003-cü il tarixində Məhəbbə Laləkişi qızı Vəliyevanın adına Bakı şəhəri, İ. Qutqasınlı küçəsi, ev 4, mənzil 85 ünvanına dair verilmiş 001921 nömrəli orqer və həmin şəxs tərəfindən 31 mart 1999-cu il tarixində Yeganə Behbud qızı Vəliyevaya üçün tərtib olunmuş, 40 saylı Bakı Dövlət Notariusu tərəfindən təsdiq edilmiş vəsiyyətnamə üdüyü üçün elbətursat sayılır.

B İ L D İ R İ Ş

Protez-Ortopedik Bərpa Mərkəzi tərəfindən 2019-cu il 02 oktyabr tarixdə keçirilməsi nəzərdə tutulan "Dəri və yapışdırıcı vasitələr" in satın alınması üzrə tenderdə iddiaçıların sayı üçdən az olduğundan "Dövlət satınalmaları haqqında" qanunun 50-4.2. maddəsinə əsasən tenderin davamından imtina edilir.

Tender komissiyası

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədri Eldar İbrahimov və komitənin üzvləri Eldar Quliyev, Tahir Süleymanov, Məhərrəm Aslanov, Novruzəli Aslanov, İqbal Məmmədov, Hüseynbala Mirələmov, Elçin Quliyev, Eldəniz Səlimov, Cavanşir Paşazadə, Aydın Hüseynov, Milli Məclis Aparatının əməkdaşları Vilayət Əlizadə, Zəhid Abbasov və Məhəmməd Gülməmmədov Milli Məclisin Komitə və komissiyalar ilə iş şöbəsinin baş məsləhətçisi İsa Hüseynova dayısı

SƏMƏD ABDULLAYEVİN

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

"Azərbaycan" nəşriyyatının kollektivi iş yoldaşları Ofelya Şahbazovaya atası

CAMAL ÇƏLƏBOVUN

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin kollektivi Gəncə İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinin sədri Natiq Abbasovaya atası

MEHDİ ABBASOVUN

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Texniki Universitetinin rektorluğu və Həmkarlar İttifaqı Komitəsi universitetin professoru, əməkdar elm xadimi, Milli Məclisin sabiq deputatı

RAUF ƏBDÜLƏLİ OĞLU İSMAYİLOVUN

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

B İ L D İ R İ Ş

"Azərbaycan" qəzetinin 28 avqust 2019-cu il tarixli nömrəsində Fondun nəzdində olan sosial xidmət müəssisələrində inventarların satın alınması üzrə elan edilmiş açıq tenderdə qiymət təklifi verən podratçıların sayı üçdən az olduğu üçün "Dövlət satınalmaları haqqında" Qanunun 50-4.2. maddəsinin tələbinə əsasən tender baş tutmamış hesab olunur və onun davamından imtina edilir.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

"Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

"Azərbaycan" qəzetinin 13 sentyabr 2019-cu il tarixli nömrəsində "Azərsu" ASC-nin daxili vəsaiti hesabına "Azərsu" ASC-nin tabeliyində fəaliyyət göstərən laboratoriyalarda istifadə olunan cihazların satın alınması və cari təmir işlərinin satın alınması məqsədilə dərc edilmiş tenderlərdə iddiaçıların rəsmi müraciətlərinə əsasən tender təkliflərinin və təklif təminatlarının Portal vasitəsilə qəbul vaxtı 24 oktyabr 2019-cu il saat 18.00-a, təkliflərinin açılışı isə 25 oktyabr 2019-cu il saat 11.00-a dəyişdirilmişdir.

İddiaçılar "Azərsu" ASC-nin Təchizat və Satınalmaların İdarə Olunması Departamentinə (əlaqələndirici şəxs Məmmədyyar Musayev, 431 47 67/2288, mammadyar.musayev@azersu.az) müraciət edə bilərlər.

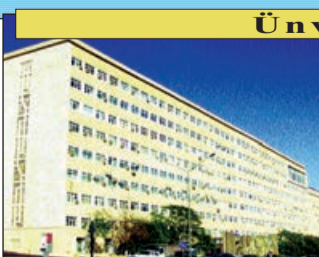
Tender komissiyası

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin reklam xidməti

Qəzetin daim yenilənən rəsmi internet ünvanı: www.azerbaijan-news.az

BAŞ REDAKTOR

Baxtiyar SADIQOV

Ünvan

AZ 1073, Bakı şəhəri, Məhərrəm prospekti, 529-cu məhəllə, IV mərtəbə
e-mail: secretary@azerbaijan-news.az, az.reklam@mail.ru, azerbaijan-news@mail.ru, www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71, Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30, 538-97-96, Məsul katib - 539-43-23, Məsul katib müavini - 539-44-91, Parlament və siyasət şöbəsi - 539-72-39, 539-84-41, 539-21-00, İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55, Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 432-37-68, Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82, Reklam şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11, Kompüter mərkəzi - 538-20-87, Fotolüstrasiya şöbəsi - 538-84-73, Məhərrəm - 539-59-33, Faks - (+994 12) 5398441

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığıb sahifələnməsi, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda sənədlərlərlə barabər, dərc üçün göndərilən digər yazılarda fikirlər də Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir

Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik qəzet

Tiraj 8965

Sifariş 3872

Qiyməti 40 qəpik